КОММУНИЗМЫН ҺУРГУУЛИ БОЛОГШО СОВЕТ ПРОФСОЮЗУУД МАНДАХА БОЛТОГОЙ!

(КПСС-эй ЦК-гай УРЯАНУУДҺАА).

БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

41-дэхи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 260 (10321) | 1963 оной ноябриин 2, суббото | Сэн 2 мүнгэн

СССР-эй профсоюзуудай XIII съезд

-эй профессиональна союзуу- I съезд Кремлиин съезднүү- он соо октябриин 31-дэ хү- э үргэлжэлүүлээ.

бододог машинануудай Моск- заводой слесарь **Б. С. Егоров** шээр һуугаад, съездын үг- заседаниие нээхэдээ иигэжэ . Съездэ хари гүрэнэй урбан делегаци: Колумбиин эна нэгэдэлэй, һаналаа нэ- н национальна комитедэй, ин профсоюзуудай, Гамбиин союзай делегацинууд ерээ. иин профсоюзуудай респуб- а соведэй түрүүлэгшэ **П. П.** үгэ үгтэнэ. Социализм ха- н аһатанһаа бүридэһэн Эхэ инай схэшье, багашье ара- ажахы, соёл болбосорол бо- гээрэлые хүгжөөхын тулада ашагүй ехэ арга боломжо гээд тэрэ хэлэнэ. Советскэ эбтэй эетэй арадуудай булэ спубликын ажалшад тон ехэ ануудые туйлаа. Жэшээлхэ- 9 онойхидо орходоо 1962 он- мышленна продукци 14 дахин бүтээн гаргагдаа. Долоон жэ- агтал дүрбэн жэл соо рес- а дотор 100 гаран шэнэ пред- нүүд баригдаа. Мүнөө үедэ н дээдэ һургуулинуудта онойхидо орходоо 4 дахин тудентнүүд, дунда һургуули- 10 дахин олон һурагшад юм.

унизмын үзэл бодолтойгоор ябаа залуу үетэниие хүмүү- , һургаха асуудалда Тульска ин Никольско дунда һур- багша, РСФСР-эй һургуу- ьяата багша **М. Я. Клепино-** ынгөө хэлэһэн үгэ зорюулба. летарская диктатура» совхо- ханизатор-гахайшан, комму- алай ударник профгруппорг **Плотниковой** (Ростовско об- хэлэһэн үгые делегадууд тон хирхолтойгоор шагнабад. Партиин ЦК-гай ноябриин болон коммунис ажалай тү- элөөндэ хабаадалсадаг түрүү- Бүхэсоюзна зүблөөн дээрэ уялгаяа болзорһоонь урид, сентябриин 27-до дүүргээб гэжэ съездын делегадуудта элидхэжэ байһандаа омог баяртайб,— гэжэ тэрэ хэлэбэ. Гүрэндэ 4553 центнер мяхан тушаагдаа. Энэ хадаа СССР-эй профсоюзуудай XIII съеэддэ барин һан миний бэлэг гээшэ.

Энэ жэлэй юһэ һарын турша соо совхознай таряалангай 100 гектар бүридэ 77,4 центнер мяха, хүдөө ажахын бусад газарай 100 гектар бүридэ 17 центнер мяха абаһан байна. Ажахымнай туйлаһан энэ амжалта—партийна, профсоюзай, комсомолой организацинуудай ябуулһан оролдосотой шанга хүдэлмэриин ашаүрэ мүн.

Мал ажалые оньһожоруулха тухай хэлэхэ зуураа, нүхэр Плотников фермэнүүдтэ зоримгойгоор ошожо хүдэлэгты гэжэ механизаторнуудые уряалба.

Съездын үглөөнэй заседани дээрэ ВЛКСМ-эй ЦК-гай секретарь **А. Х. Везиров,** ВЦСПС-эй секретарь, хүдөө ажахын, бэлэдхэлэй хүдэлмэришэдэй болон алба хаагшадай профсоюзай ЦК-гай түрүүлэгшэ **И. Ф. Шкуратов,** ухаалан зохёогшод, уралан наришуулагшадай Бүхэсоюзна бүлгэмэй центральна соведэй түрүүлэгшэ **В. А. Иванов,** СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, СССР-эй СНХ-гай түрүүлэгшэ **В. Э. Дымшиц,** Лихачевой нэрэмжэтэ Москвагай автозаводой завкомой түрүүлэгшэ **В. И. Горбунов** гэгшэд үгэ хэлээ.

Тэрэшэлэн гадаадын оронуудһаа ерэһэн айлшад үгэ хэлэһэн байна. Съездые амаршалагшадай дунда Мароккын ажалай союзай генеральна секретарь, профсоюзуудай бүхы Африкын федерациин түрүүлэгшэ **Мухджуб Бен Седдико,** Чилиин ажалшадай нэгэдэмэл профцентрэй генеральна секретарь **Луис Фигероа,** Австралиин уһан сэрэгшэдэй профсоюзай союзай секретарь **Джон Фитцджеральд,** Аргентинын профсоюзуудай нэгэдэлэй болон ажал ябуулгаяа тааруулан хүтэлбэрилхын түлөө хүдэлөөнэй генеральна секретарь **Рубенс Искаро** гэгшэд бии.

**

Башкирай АССР-эй «Туймазабурнефть» трестын үрэмдэлгын № 1 конторын үрэмдэлгын мастер **Я. Л. Муратовай** үгэ хэлэлгээр үдэшын заседани нээгдэбэ. Мүн Горькиин нэрэмжэтэ Москвагай уран һайханай академическа театрай артист, СССР-эй арадай артист **Б. А. Смирнов,** Камчаткын «Крутогорово» гэжэ загаһа баридаг траулерай капитан Социалис Ажалай Герой **А. Ф. Мердов** гэгшэд үгэ хэлээ.

Үгэ хэлэһэн Конгын ажалай бүгэдэниитын конфедерациин генеральна секретарь **Малонга-Аллиас,** Малиин ажалшадай захиргаанай асуудалаар национальна нэгэдэлэй секретарь **Нама Кейта,** профсоюзуудай бүхы Индиин конгрессэй генеральна секретарь **Ш. А. Данге,** Уругвайн ажалшадай профцентрэй түлөөлэгшэ **Роберто Прието,** США-гай баруун эрьеын портнуудай ашаа тээгшэд болон складуудай хүдэлмэришэдэй профсоюзай Түрүүлэгшын орлогшо **Джеймс Робретсон,** Гвинейн ажалшадай национальна конфедерациин түлөөлэгшэ **Диало Алиму** гэгшэд өөһэдынгөө профсоюзуудай умэнэһөө съездые амаршалһан байна.

Түгэсхэлэй үгэ ВЦСПС-эй Түрүүлэгшэ **В. В. Гришин** хэлээ.

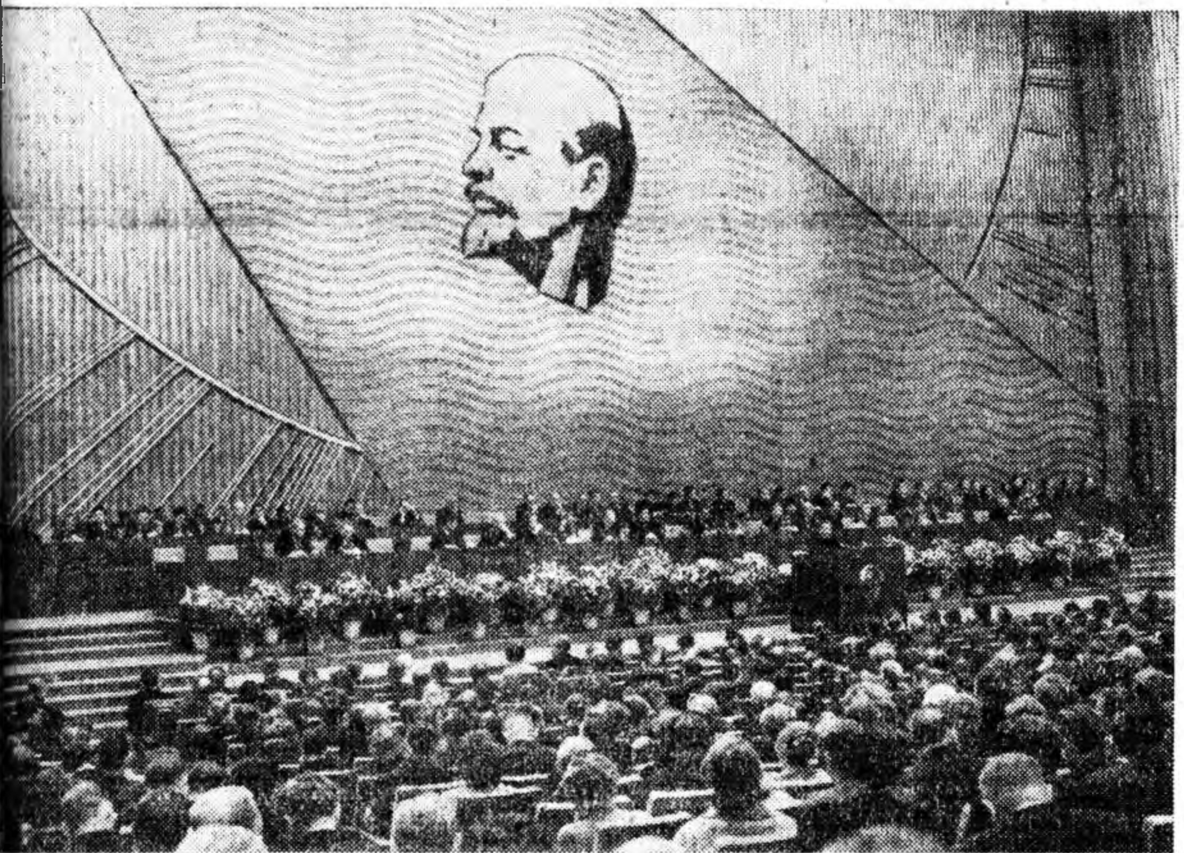
В. В. Гришинэй элидхэл тушаа съезд тогтоол баталан абаба.

Профессиональна союзуудай XIII съезд түрэл Коммунис партияа тойрон үшөө бүри нягтаар жагсахыень, коммунизмын агуухэ уг зорилгые бэелүүлхын тула бүхы хүсэ шадалаа үгэхыень СССР-эй бүхы хүдэлмэришэд, алба хаагшад болон советскэ интеллигенциие, профсоюзуудай бүхы гэшүүдые уряална.

Съезд шалгалтын комиссиин тоосоото элидхэлые нэгэн дуугаар баталаа.

Ноябриин 1-дэ съезд хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлээ.

Н. Абрамов, В. Налистратов, В. Лейбов, В. Терентьев.
(ТАСС-ай тусхай корр.).

СКВА. Кремлиин Съезднүүдэй ордон соо нээгдэһэн СССР-эй профсоюзуудай XIII съезд дээрэ ПС-эй түрүүлэгшэ В. В. Гришин элидхэл хэжэ байна. ТАСС-ай фотохронико.

9 хоногоор уридлаба

Модо хюрөөдэхэ станогуудые бүтээдэг Сэлэн-Дүүмын заводой коллектив Агуухэ Октябриин ойн хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсажа, шэнэ амжалтануудые туйлана. Тэдэнэр «ЦПА-2», «ЦКБ-5» маркын станогуудые бүтээхэ октябрь һарын түсэб болзорһоонь 4 хоногоор урид дүүргээ.

Мүрысөөндэ шэрэм шудхадаг цехэйхид түрүүлһээр. Тус цехэй коллектив октябриингаа түсэб бүри 9 хоногоор урид дүүргээд, мүнөө ноябриин түсэбөөр ажаллажа байнхай. Механосборочно цехтэ токарьнууд Р. Калимулина, И. Ахменеев, слесарьнүүд П. Поменов, К. Карпуков, В. Рябов болон бусад эрхим ажалай жэшээ харуулна. Тэдэнэрһээ слесарь—хабсаргагша И. Киргизов, фрезеровщик, А. Батуев, шэрдэгшэ Н. Будаева гэгшэд гээгдэнэгүй.

Д. Цыренов.

Эльхиин автозаһабарилгын заводой моторно участогай хүдэлмэришэд Алексей Алымов, Базар Цыремпилов, Федор Федотов эршэмтэй шангаар ажалладаг. Коммунис ажалай ударнигай нэрэ зэргэдэ хүртэлсэхын түлөө мүрысэдэг эдэ түрүүшүүл двигатель хабсаргагшын мэргэжэл шудалха зорилготой. Тэдэнэр энэ зорилгоёо амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна. Тэдэнэй хабсаралга хэжэ байһаниинь эндэ харуулагдана.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

Нэгэ жэгдээр, дүүрэн хүсөөр

Буряадай мебельнэ, модо болбосоруулгын комбинадай хюрөөдэлгын цехэй коллектив октябрь һарынгаа түсэб болзорһоонь 3 үдэр урид дүүргэбэ. Цехэйхид модо хюрөөдэхэ 10 һарынгаа түсэбһөө гадуур 6000, октябриингаа түсэбһөө гадуур 2000 кубометр модо хюрөөдэжэ гаргаһан байха юм. Тиигэжэ оронойнгоо экономическа бусад районуудта түсэбһөө гадуур 45 вагон хюрөөдэгдэмэл модо ашаалжа ябуулаа.

Энэ амжалта түхеэрэлгэнүүдээ нэгэ жэгдээр хүдэлгэһэнэйнь, тэрэниие дүүрэн хүсөөрнь ашаглаһанайнь, уралан наришуулагшад болон ухаалан зохёогшодой горитой хүдэлмэри ябуулһанай ашаар туйлагдаһан байна. Гадна цехэй коллектив хүдэлгэгдэжэ байгаа түхеэрэлгэнүүдээ шэнэдхэн һэльбэхэ ябадалда ехэ анхарал хандуулһан байха юм. Тэрэнь механизмуудай хүдэлгэгдэнгүй миил байха ябадалые нилээд хороогоо. Тиигэжэ түхеэрэлгэ зэбсэгүүдээ һайнаар ашаглаһан дээрэһээ цехэй коллектив үйлэдбэриингөө бүтээсые нилээд дээшэлүүлһэн байна.

Октябриин урда тээхи ажалай вахтада жагсаһан Владимир Филиппов, Василий Никифоров, Николай Мартемьянов, Даниил Кормых гэгшэдэй даадаг рамщигуудай бригада түсэбһөө гадуур туд бүридөө 1000—1500 кубометр хюрөөдэмэл модо бэлдэжэ гаргаһан байха юм.

Тэрэшэлэн тус цехэй халаанай мастернууд Иван Горячкин, Иван Сурин болон цехэй бусад халаанайхид һайнаар хүдэлнэ.

Д. Аюшеев.

БАЯСАМА АМЖАЛТА

Түсэбһөө гадуур 4 мянган тонноһоо дээшэ цемент, 800 мянган шифер! Иимэ ехэ баялигаар хэды томо барилга хэгдэхэб.

Тимлюгэй цемент-шиферэй заводойхид Октябриин 46 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулан, эды ехэ бэлэг Эхэ орондоо бариба. Энэ продукци заводой хүдэлмэришэдэй арьбалһан түүхэй эдээр үйлэдбэрилэгдэнэ.

Эдэнэр 10 һарынгаа түсэбые октябриин хахадта дүүргэжэ, даабариһаа гадуур 6200 тонно цемент үйлэдбэрилһэн, 800 мянгаһаа дээшэ шифер гаргаһан байха юм. Хүдэлмэришэдэй хоорондо дэлгэрһэн социалис мүрысөөн эдэ үдэрнүүдтэ улам эршэдэнэ.

АЖАЛАЙНГАА НОРМО ДЭЭШЭЛҮҮЛНЭ

Үйлэдбэриингөө арга боломжо элирүүлэн хэрэглэхэ гэһэн мүрысөөн «Электромашина» заводой хүдэлмэришэдэй дунда үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Октябриин һайндэрые ажалай амжалтаар угтаха, эрхим бэлэг Эхэ орондоо бариха хүсэл эрмэлзэлгэтэйгээр хүн бүхэн ажаллана.

Электромеханическа цехэй коммунис ажалай ударник Е. Селиванова, Г. Куклина, Е. Янькова гэгшэд роторнуудай түмэр хабтагай гагнаха зуураа, нормоёо 15 процентээр дээшэлүүлхэ гэжэ шиидэһэн юм. Хүдэлмэриин сагые гамтайгаар хэрэглэһэнэй, шэнэ машина шудалһанай ашаар тэдэнэр ажалайнгаа бүтээсэ горитойгоор дээшэлүүлбэ. Тэдэнэй жэшээгээр И. Яковлевай, А. Тайповой бригаданууд ажалайнгаа нормо шэнэлһэн байна. Иигэжэ тус бригадынхид ажалай бүтээсые 10—13 процентээр дээшэлүүлээ.

Урдань халаан соогоо 12 хабтагай гагнадаг түрүүшүүл Е. Селиванова, Г. Куклина, Е. Янькова шэнэ нормын ёһоор ажаллажа, үдэртөө 15 хабтагай гагнадаг болоо. Иигэжэ үйлэдбэриин түрүүшүүл һайндэрэй хүндэлэлдэ абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.

Н. Демин.

Газар уһалалгада— онсо анхарал

(Гэгээтын Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой тракторно-таряан ажалай бригадын бригадир Е. П. БУТАКОВОЙ хөөрөөнһөө)

ряалангаа оролдосотойгоор а, һайнаар үтэгжүүлжэ. тарланай болон бусад ургамалнуудай тогтуурияан ургаса абахын түлөө тэмсэхэ тухай партиин альна Комитет, нүхэр Н. С. в тон шухала асуудал та- Энээниие манай бригадын изаторнууд угаа баяртайуттаа.

лха гэжэ оролдобол, 600 гектар таряалан манай бри- олдохо. Теэд энэ хэрэгтэ лай багаар табигдадаг э жэлдээ 400-гаад гекта- уһалагдадаг. Тиин энэ та- таригдаһан шэниисэдэ е үтэгжүүлгэ хэгдэдэггүй. узын поли дээрэл наг шэб- гдадаг байна.

адамнай уһалагдадаг га- шэниисэ, кукуруза та- заншалтай, сэбэр паар эгүй юм. Эндэ таригда- кукурузын гектар бүриһөө 350 центнер ногоон наб- ргдажа, силостэ дараг- шэниисын гектарһаа 17— нер ургаса абтадаг. ондо 40 гектар дээрэ- бүриин 25 центнер шэ- хуряагдаа. Урда жэлдэнь бобы таригдаад, намарай паар хахалагдаһан байка, дүршэл дээрэһээ хараха- манай эндэхи уһалагда- рта намарай эртын паар зохид гэжэ элирээ. Мү- ар уһалагдадаг газараа ь хахалжа абаабди.

Тэрэшэлэн зарим таряалангаа намар уһалбал дээрэ гэжэ һанагдана. Юуб гэхэдэ, хабартаа уһалхада удаан хатажа үгэнгүй, газар хахалалгые гэдэргэ таталдаг. Тиимэһээ мүнөө жэл уһалууриингаа һубаг, ханаабуудые бүхыдэнь татажа, октябриин 20-һоо поли дээрээ уһа табиһан байнабди. Энэмнай хабартаа угаа һайн байха бшуу.

Һубаг, ханаабуудые өөһэдөө татадаг заншалтайбди. Уһаншье жэгдээр тарадаг, хабартаа—мартын 27-һоо гү, али апрелиин 1-һээ эхилжэ полиёо уһалаад, майн 1—10 багаар дүүргэдэгбди. Тиихэдээ хоёр шииг ниилүүлхые оролдонобди. Энэ хүдэлмэреэ өөһэдын хүсөөр хэдэгбди.

Тарилгын урда тээ газараа һайса уһалжа абахын тула Үбэлдөө Нарин гэжэ гол дээрэ тошон ехээр халяагдана.

Уһалагдадаг газар дээрэ майн һүүлээр шэниисэ таригдажа дүүрэнэ. Эндэ нютагжаһан һайн сортын, гектар бүриин 2,1—2,2 центнер шэниисын үрэһэн хэрээһэлүүлэн таригдадаг. Ехэнхидээ «Онохойская-4», «Скала» сортын үрэһэн хэрэглэгдэнэ.

Улаан-Үдын үйлэдбэриин управлениин «Гигант» колхозой бэрхэ таряашан, Социалис Ажалай Герой С. Киселевой хөөрөөн манай республиканска газетэнүүдтэ тунхаглагдаа. Энээниие би ехээр зүбшөөхэ байнаб. Юуб гэхэдэ, манайшье эндэ уһалагдадаг газараа һайса үтэгжүүлбэл, гектарай 300 пүүд шэниисэ абажа болохо гээшэ.

Наг шэбхэ хэрэглэхынгээ хажуугаар минеральна үтэгжүүлгэ тараабал, зохисотой байха һэн. Тиимэһээ бидэндэ минеральна үтэгжүүлгэ хэрэгтэй.

Уһалагдамаар газар манай колхозой бусадшье отделенинүүдтэ бии. Жэшээнь, Гэгээтын отделенидэ уһалжа боломоор 700—800 га таряалан олдохо. Теэд хабартаа уһалжа үрдингүй, хуурайгаар таридаг болошонхой. Намартаа һубаг, ханаабуудые татаад, хабартаа һула һаладаг. Уһалмаар газар Баянайшье отделенидэ олдохо.

Уһалагдадаг газараа үргэдхэхэ, зүбөөр хэрэглэхын тула ехэ юумэ хэхэ болонобди. Энэ жэлдэ манай колхозой Гэгээтэ гол дээрэ ехэ хаалта баригдажа эхилһэниинь һайшаалтай. Тэрэнэй ашаглалгада ороходонь 800 гаран гектар газар уһалагдадаг болохо юм. Мүн тэндэ тогтоогдохо ехэ сөөрэмдэ галуу, нугаһа, загаһа үдхэжэ болохо.

Уһалмаар таряалан мүн лэ Доржи Банзаровай, XX партсъездын нэрэмжэтэ болон бусад колхозуудташье бии. Теэд тэрэнь һайнаар хэрэглэгдэнэгүй.

Ерэхэ жэлдэ газараа һайнаар уһалжа, үтэгжүүлжэ ороохо таряанай, кукурузын баян ургаса абахын тула бүхы хүсөөрөө оролдохобди.

Б. Гылыков,
бэшэжэ абаба.

Хани ёһоор харилсаан хүгжэн бэхижэнэ

Советско-цейлонско хамтын коммюнике

Цейлоной премьер-министр, оборонын болон гадаадын хэрэгүүдэй министр Сиримаво Р. Д. Бандаранаике Советскэ правительствын уряалаар октябриин 21-һээ 31 хүрэтэр Советскэ Союзда албанай хэрэгээр аяншалжа ерээд байхадаа, хаа хаанагүй хани халуунаар угтагдаа, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевтой, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежневтэй хөөрэлдөө. Хөөрэлдөөндэ СССР-эй бусад хүтэлбэрилхы ажал ябуулагшад хабаадалсаһан байна. Али али таладаа хамаатай уласхоорондын хэдэ хэдэн шухала асуудалнуудаар, тэрэшэлэн советско-цейлонско харилсаа саашадань хүгжөөн бэхижүүлхэ асуудалнуудаар хани халуунаар үнгэрһэн уулзалганууд болон хөөрэлдөөнүүдэй үедэ тэдэнэрэй һанамжануудаа мэдэлсэһэн тухай коммюнике соо тэмдэглэгдэһэн байна.

Энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха талаар Советскэ Союзай болон Цейлоной бэелүүлдэг политика эб найрамдалай хэрэгтэ, уласхоорондын шахардуу шанга байдал һуларуулгада туһална гэжэ хоёр тала һаналаа хананхгяар тэмдэглээ.

Энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха гол ёһонуудта үндэһэлэн Советскэ Союзай болон Цейлоной хоорондо байгуулагдаһан хани ёһоной харилсаае саашадань мүн лэ иимээр хүгжөөн бэхижүүлхээр шиидэнги байһан тухайгаа хоёр тала мэдүүлээ. Буу зэбсэг бүгэдэ ниитээрээ, хүсэдөөр хуряаха, колониализмые дары түргэнөөр бүрин усадхахын түлөө, арсалдаата асуудалнуудые хэлсээ хэжэ гуримшуулхын түлөө тэмсэл гэхэ зэргын мүнөө үеын шухалын шухала асуудалнуудаар хоёр талын нэгэн адли һаналтай байһаниинь элирээ.

Ядерна зэбсэг туршалгые зарим зэргээр хорихо тухай договор уласхоорондын шухала удха шанартай документ болоно гэжэ хоёр тала тоолоо.

Буу зэбсэг хуряаха талаар 18 гүрэнэй түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн комитедтэ ородог оронуудай эгээн дээдэ тушаалтай хүтэлбэрилэгшэдэй зүблөө 1964 оной нэгэдэхи кварталда гү, али нэгэдэхи хахадта зарлаха тухай Советскэ правительствын дурадхалые Цейлоной правительство дэмжэнэ.

Уласхоорондын арсалдаата асуудалнуудые гуримшуулха хэрэгтэ Цейлоной правительствын, премьер-министр Сиримаво Р. Д. Бандаранаикын өөрынь ехэ туһа нэмэри оруулһые Советскэ правительство үндэрөөр сэгнэнэ, Азида, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангаха зорилгоор Цейлоной правительствын гаргажа байһан оролдолгые дэмжэдэг тухайгаа мэдүүлнэ. Шахардуу шанга байдал һуларуулха, уласхоорондын арсалдаае хэлсээ хэжэ амгаланаар шиидхэхэ, бүгэдэ ниитын эб найрамдал хангаха хэрэгтэ Советскэ правительствын, нүхэр Н. С. Хрущевой өөрынь элитэ ехэ туһа нэмэри оруулһанда Цейлоной правительствын үнэхөөрөөл баясажа байһые Цейлоной премьер-министр Сиримаво Р. Д. Бандаранаике элирхэйлэн мэдүүлээ гээд коммюнике соо хэлэгдэнэ.

Хани барисаан, тэгшэ эрхэ, харилсаа холбоон болон харилсан туһалалсалгада үндэһэлэн советско-цейлонско харилсаа саашадань хүгжөөхын тулада бүхы юумэ хэхые эрмэлзэжэ байһанаа хоёр правительство элирхэйлэн мэдүүлээ.

Цейлон ошохыень Н. С. Хрущевые, Н. П. Хрущевае Цейлоной премьер-министр Сиримаво Р. Д. Бандаранаике уряа. Энэ уряалынь баясхалантайгаар хүлеэн абтаһан байна. Аяншалха болзор хожом тодорхойлогдохо юм.

Хамтын коммюникедэ 1963 оной октябриин 28-да, Москвада СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев, Цейлоной премьер-министр Сиримаво Р. Д.Бандаранаике гар табяа.

(ТАСС).

С. БАНДАРАНАИКЕ ТҮРЭЛ ОРОНОО БУСАХАЯА МОРДОБО

ТАШКЕНТ, октябриин 31. (ТАСС). Советскэ правительствын уряалаар албанай хэрэгээр СССР-тэ ерэһэн Цейлоной премьер-министр, оборонын болон гадаадын хэрэгүүдэй министр госпожа Сиримаво Р. Д. Бандаранаике Коломбо бусахаяа мүнөөдэр Ташкентһээ мордобо.

Үнэн зүрхэнэй хани харилсаан

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежнев Алжирай Арадай Демократическа Республикын президент г-н Ахмед Бен Беллада ошэг эльгээжэ, республикын национальна үдэртэй—революциин һайндэртэй дашарамдуулан Алжирай эрэлхэг зоригто арадта, Алжирай правительствада үнэн зүрхэнэй амаршалга хүргөө.

Национальна сүлөөрэлгын түлөө байлдаанда алдарта илалта туйлаһан алжир арад империализмын, гадаадын болон дотоодын хархис этэгээдүүдэй зүгһөө һаад ушаруулагдадаг, али бүхы бэрхэшээлнүүдэй тохёолдодог болобошье шэнэ һайн байдалай түлөө тэмсэлдээ, социалис замаар хүгжэлгэдөө илалта туйлаха гэжэ совет хүнүүд гүнзэгыгөөр этигэнэ гээд бэшэг соо тэмдэглэгдэнэ.

Манай арадуудай хоорондо үнэн зүрхэнэй хани харилсаан, холбоо барисаан тогтоо, үгээ ойлголсодог болообди. Хүсэд тэгшэ эрхэдэ, бэеэ даанхай байдалаа хүндэлэлсэлгэдэ, дотоодынгоо хэрэгүүдтэ хамааралсахагүй ябадалда үндэһэлэн эдэ харилсаануудые саашадань хүгжөөхэ бүхы эрхэ байдал бии гэжэ бидэнэр баяртайгаар тэмдэглэнэбди гээд бэшэг соо хэлэгдэнэ.

(ТАСС).

СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

1963 оной ноябриин 10-най амаралтын үдэрые ноябриин 9-нэй субботодо болгохо гэжэ СССР-эй Министрнүүдэй Совет тогтоогоо.

Партийна ажабайдал

Гектар бүхэниие үрэ ехэтэйгээр ашаглаха

(Баргажанай үйлэдбэриин управлениин партийна конференциһээ)

Баргажан тээнэмнай баян лэ нютаг ха юм даа. Тэндэхи үрэжэлтэ элдин һайхан тала дайдын атар хүрьһэндэ ямаршье ургамал тариа һаа үндэр баян ургаса үтэжэ шадаха хүсэтэйл. Юрэдөө, хүнэй гаргаһан хүсые хүсэдөөр лэ харюулжа шадаха газартай нютаг шуу.

Тэндэхи тала дайдые хэд эзэн ёһоор элдүүрилэн ашаглаһаб, тэдэл һү, мяха болон ороохо тариа, хартаабха ехээр абажа шададаг, хамаг гаргашаяа ашаг үрэтэйгөөр бусаадаг гээшэ.

Элдүүрингэ газар зүб гуримаар ашагладаг болоһонһоо уламжалан, Баргажанай ажахынуудай экономиконь һүүлэй жэлнүүдтэ һурагүй бэхижэжэ гэжэ тэмдэглэмээр. 1953 онтой сасуулжа харабал, тарилгын хэмжээн 2,3 дахин, абтаһан ороохоной хэмжээн 8 дахин ехэ болоо. Ороохото ургамалнуудай тарилга энэ жэлдэ нёдондоной хиһоо 6630 гектараар, тиихэдэ шэниисэ тарилга 7882 гектараар үргэдхэгдөө. Шэнэ болон залуур газар хахалха хүдэлмэри үргэнөөр эрхилэгдэнэ. Гансахан байгша ондо 2000 гаран гектар шэнэ газар элдүүрилэгдээ.

Энэ ушар мал ажалай продукци абалгые, гүрэндэ худалдалгые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ яһалхан нүлөө үзүүлээ. 1953 онтой жэшэбэл, гүрэндэ мяха худалдалга 1,8 дахин, һү—2,5 дахин, нооһо—4,6 дахин ургаһан зэргэтэй. Тиихэдэ үбһэ тэжээлшье ехээр бэлэдхэдэг болоо. Нёдондо малай толгой бүридэ 11 центнер бүдүүн тэжээл бэлэдхэгдэһэн байгаа һаа, энэ жэлдэ тэрэнэй хэмжээн 15 центнертэ хүрэбэ. Гүрэндэ һү худалдаха жэлэй түсэб баргажанаархин октябриин 20-ной мэдээгээр 85,4 процент дүүргэнхэй, энэнь нёдондоной хидо орходоо 22,9 процент дээшээ байна.

Гэхэ зуура, Баргажанай үйлэдбэриин управлениин ажахынуудай экономикын хүгжэлтэ хадаа мүнөө үе сагай эрилтэдэ харюусанагүй, үшөөл бирагүйшэг байдалтай байһаар. Энээнэй гол шалтагааниинь юуб гэхэдэ, үндэһэн баялиг болохо газар гээшые хүсэд дүүрэн ашагладаггүйһөө болоно. Тэрэ өөрынгөө хүсэ шадалые, барагдашагүй ехэ нөөсэеэ дууһан үгэдэг болоодүй байһан зангаараа. Элдүүриин гектар газар бүхэн хүдөө ажахын үйлэдбэриин гол үрэ дүн даагша боложо шадаагүй.

Газар баялигаа баргажанаархинай хайша хэрэгээр, зарим ушарта эзэн бусаар эдлэдэг байһаниие иимэ баримтаар тодорхойлоё. Эндэхи ажахынууд хүдөө ажахын бүхы элдүүриин газарай 100 гектар бүриһөө 4,6 центнер шахуу мяха (үүсэлэгдэһэн, 37 центнер һү, 225 килограмм нооһо, тиихэдэ тарилангай газарай 100 гектар бүриһөө 21,5 центнер мяха (үүсэлэгдэһэн), тэрэ тоодо гахайн мяха 3 центнер абаһан зэргэтэй болодог. Нэгэ гектар тарилангай газарһаа 5,8 центнер ороохо, ороохото ургамалнуудай гектар бүриһөө 20 үндэгэ абадаг зэргэтэй.

Мал ажалһаа абтадаг ашаг шэмынь хэмжээн тон хилбархан байһаар. Гүрэндэ худалдаһан үхэрэйнь амидын шэгнүүр дунда зэргээр 254 килограмм, хониин—31 килограмм татаба. Иимэрхүү байдалһаа боложо, тус управлениин нэгэньшье ажахы гүрэндэ мяха, үндэгэ, нооһо, һү худалдаха 9 һарын түсэб дүүргээгүй байха юм. Ниитынгэ адууһа малые бардам хүрэхэ үбһэ болон бусад тэжээлээр хангаха асуудал шиидхэбэреэ хүсэд олоодүй байһаар.

Теэд ажахынуудайнгаа экономикые улам бэхижүүлхэ асуудал шиидхэхын зорилгоор гектар газар бүхэнөө хайшан гэжэ зүбөөр ашаг үрэ ехэтэйгээр ашаглахаб гэһэн асуудал управлениин партийна 2-дохи конференцидэ хабаадаһан делегадууд «Гээгдэнги колхоз, совхозуудай экономикые хүгжөөхэ зарим асуудалнууд тухай» КПСС-эй ЦК-гай Президиумдэ нүхэр Н. С. Хрущевой бэшэһэн бэшэг дотор табигдаһан заабаринуудые бэелүүлхэ талаар партийна организацинуудай бэелүүлхэ зорилгонууд тушаа хөөрэлдэхэдөө эрид шууд табиһан байна.

Үнэхөөрөөшье, энэ асуудал тушаа парткомой секретарь нүхэр **Базаровай** хэһэн элидхэл болон делегадуудай хэлэһэн үгэнүүд дотор онсо тэмдэглэгдэһэн байна. Тиигээдшье ажахын хүтэлбэриие һайжаруулха, онсо тодорхой болгохо тухай коммунистнууд һанал бодолнуудаа хубаалсаа, зүбшэн хэлсээ, дутуу дундануудшье һайса элирхэйлэгдээ.

Конференци дээрэ үгэ хэлэһэн Хурамхаанай совхозой директор нүхэр **Новолодский**, XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр **Тараснин** газараа һайнаар элдүүрилэн ашаглахын тулада нэн түрүүлэн ажахыгаа тусхай шэглэлтэйгээр, нютагтахи эрхэ байдалда таарамжатайгаар гол түлэб нэгэ һалбари эрхилдэг болгохо зэргэтэйбди гэжэ тэмдэглэһэн байна.

— Манда жэжэхэн гүүртэнүүд олон. Иимэнүүд гүүртэнүүдтэ хүндэ хүшэр хүдэлмэриие оньһожоруулхань тон бэрхэтэй. Элдэб хамһабариин шанартай хүдэлмэридэ олон хүн хабаадаха ушартай болодог. Тиимэһээ совхозой дирекци, партком хадаа гүүртэнүүдые томодхожо, тусхай шэглэлтэй фермэнүүдые эмхидхэхэ хэмжээ абана. Тиихэдээ гахай үсхэбэрилгэдэ, мал шахан таргалуулгада анхарал онсо хандуулагдана. Эбэртэ бодо мал бүхэли жэлдээ таһалгаряагүй шахагдадаг болохонь,—гэжэ Хурамхаанай совхозой директор нүхэр Новолодский хэлэбэ.

— Газарай хүрьһэнэй хүсэ һайжаруулха талада үтэгжүүлгэ ехэ удха шанартай. Теэд энээниие бидэнэр ёһоор тооногүйбди. Тиимэһээл боложо гектар газарһаа арай шамай 8—10 центнер ороохо хуряанабди. Саашадаа үтэгжүүлгэ тушаа онсо анхарал хандуулагдахань. Наг шэбхэ поли дээрэ зөөхэ тусхай хоёр бригада бии болгогдобо. Гадна 400 гектар шэнэ газар хахалжа, мүн 500 гектар намаг хатаажа, тарилангайнгаа газар үргэдхэхэмнай,—гэжэ Баргажанай совхозой парткомой секретарь нүхэр **Филонов** мэдүүлбэ.

Совхозой партийна организаци газарайнгаа хүрьһэ шанаржуулхын тула алибаа агротехническэ түрүү онол арга үргэнөөр хэрэглэхэ, газараа һайнаар элдүүрилдэг, нютагай болон минеральна үтэгжүүлгэ ехээр хэрэглэдэг болохын хойноһоо оролдожо байна.

Ороохото болон тэжээлэй ургамалнуудай ургаса дээшэлүүлхэ элдүүриин 100 гектар газар бүриһөө хүдөө ажахын продукци ехээр абадаг болохо, ажалай эмхидхэл болон түлөөһэнэй гурим шэнэдхэн хубилгаха тухай тодорхой хэмжээнүүдые хараалжа байһан тушаагаа Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр **Жалсараев**, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь нүхэр **Баторов** болон бусад нүхэд конференцидэ хабаадагшадта хөөрэжэ үгэбэ.

— Олохон ажахынууд тарянайнгаа газар ехээр үргэдхэхые оролдодог. Тэрэнь тон һайн хэрэг. Зүгөөр тэрэнһээ үндэр баян ургаса хуряажа абадаг болохо тухай һанаагаа зободоггүй байна, — гэжэ XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой ажахын тоосоото бригадын бригадир нүхэр **Шараев** онсолобо. Тиихэ зуураа, колхозой мэргэжэлтэд, илангаяа агрономууд хадаа үйлэдбэриие эмхидхэдэг ёһотойл хүтэлбэрилэгшэ болож шадаагүй байһаар гэжэ тэрэ шүүмжэлбэ. Тиигээд хүдөөгэй партком газараа ашаг үрэ ехэтэйгээр эрхилдэг болохо хэрэгтэ партийна организацинуудые ёһоолон хабаадуулжа шаданагүй, тэдээндэ тодорхой хүтэлбэри үгэнэгүй.

Уһалалга, уһа намагтай газар хаталга, үтэгжүүлгэ хадаа үбһэ ногоо ехээр сабшажа абаха талада шиидхэхы нүлөө үзүүлхэ зэргэтэй. Тиимэ тула зарим делегадууд энэ хэрэг тушаа тогтоһон, саашадаа юун хэгдэхэ байһан тухай тодорхойлбод.

Винницкэ областиин Хмельницкиин управлениин ажалшадай уряае конференциин делегадууд халуунаар дэмжэжэ байһанаа элирхэйлбэ. Гээгдэнги колхоз, совхозуудай экономикые хүгжөөхэ гэһэн зорилго бүгэдэ ниитын хэрэг мүн гэжэ тоолобо. Тиихэтэеэ хамта колхоз, совхозуудай хүсэ шадалые бэхижүүлхэ хүдэлмэри эрхилхэдээ хүтэлбэри болгохо шиидхэбэри, һанамжа, дурадхал зохёон баталба.

Ажахын экономикые хүгжөөлгэ болбол элдүүринэгэ газар зүбөөр, ашаг үрэ ехэтэйгээр эрхилэлгэһээ гол түлэб дулдыдаха байһан туладань партийна конференци газар элдүүрилгые һайжаруулха тодорхой хэмжээ ябуулгануудые хараалан баталба. Газараа зүбөөр, ашаг шэмэ үгэсэтэйгөөр ашаглаха зорилгоор 2880 гаран гектар шэнэ ба боро газар хахалха, 9000 гектар тариянай газар, 9980 гектар сабшалан уһалха, 3000 гектар газар уһалжа шададаг уһалууриин системэнүүдые капитальнаар заһабарилха, һэльбэхэ, шэнээр бариха хэмжээ хараалагдаба.

Имагтал газарай элдүүрилгые, ашаглалгые эрид һайжаруулһанай үрэ дүнгээр 1964 ондо гектар бүриһөө 10,1 центнер ороохо тарија, 212 центнер кукурузын набшаногоо, 86 центнер хартаабха хуряажа абаха, мүн тэрэшэлэн мал ажалай продуктнуудые абалга дээшэлүүлхэ хараанууд тодорхойлогдобо. Али бүхы аргаараа элдүүриин 100 гектар газар бүхэнһөө ехэ продукци абахын түлөө тэмсэхэ үялгатай байһанаа мэдүүлбэ.

Хмельницкиин управлениин ажалшадай уряае дэмжэн, Баргажанай үйлэдбэриин управлениин ажалшад колхоз, совхозуудайнгаа экономикые хүгжөөхын түлөө эрид шууд тэмсэхэ, тэрэнэй түлөө хүсэ шадалаа элсүүлхэ байһаниинь дамжаггүй.

Конференциин хүдэлмэридэ КПСС-эй обкомой секретарь нүхэр **Н. С. Бирюков** хабаадалсаба.

З. СИБИРЦЕВА,
манай корр.

Соёл сурталай хүдэлмэри тухай тоосоон

КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленумэй дүнгые зүбшэн хэлсэһэн Хориин хүдөөгэй парткомой 3-дахи пленумэй тогтоол хэр дүүргэгдэжэ байһан тухай Чисаанын совхозой парткомой секретарь нүхэр Гармажанов һаяхан парткомой бюро дээрэ элидхэбэ.

Энэ асуудалаар совхозой партийна организаци үнгэрһэн үе соо горитой хүдэлмэри ябуулаа. Тиигэһэнэй аша үрэ үбһэ, тарияа хуряалгын, гүрэндэ ороохо тушаалгын хахуун хэмдэ эли тодоор харагдаа.

Механизаторнуудай, шофернуудай болон хуряалгада хабаадаһан бүхы хүдэлмэришэдэй дунда ябуулагдадаг политическэ хүдэлмэриие һайжаруулһанай, социалис мүрысөө үүсхэһэнэй үндэһөөр ургаса хуряалга, гүрэндэ ороохо тушаалга эмхи гуримтайгаар ябуулагдаһан, амжалта туйлагдаһан байна.

Коммунис ажалай түлөө тэмсэл хүн зониие ажал хүдэлмэридэ дуратайгаар хүмүүжүүлхэ, журам заршам һайжаруулха, эрдэм соёлдо һургаха талаар ехэ туһа нүлөө үзүүлдэг байһан туладань совхозой партком энэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулһан байна. Мүнөө үедэ совхозой ажалшадай хахадһаа үлүүнь коммунис ажалай коллектив, ударник болохын түлөө тэмсэжэ байһан зэргэтэй. 144 хүнһөө бүридэһэн 10 бригада болон бусад коллективүүд коммунис ажалай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй юм.

Совхозой үйлэдбэриин бүхы участогууд, һууриин газарнууд агитаторнуудта даалгагдажа үгтэнхэй. Тэдэнэр ажалшадай дунда ойлгуулалжын хүдэлмэри саг үргэлжэ ябуулжа байдаг. Тосхонуудтахи лекторнууд ажалшадай ухаан сэдьхэлдэ коммунизмын үзэл бодол нэбтэрүүлхэ, совхозойнгоо үйлэдбэридэ түрүү дүй дуршэл, онол аргануудые дэлгэрүүлхэ зорилготойгоор ойлгуулалжын хүдэлмэри ябуулжа байдаг болонхой.

Соёл сурталай, эмхидхэлэй хүдэлмэри һайжаруулһанай ашаар совхозой ажал дээрэ һайн үрэ дүн туйлагдана. Тус ажахы тарияа хуряалгаяа хаһа саг соонь дууһаа, гүрэндэ ороохо худалдаха социалис уялгаяа 103 процент, нооһо тушааха түсэбөө 101,6 процент, мяха худалдаха 9 һарын түсэбөө 134 процент дүүргээ.

Партийна комитет политическэ һуралсалые мүн лэ эмхитэйгээр эхилээд байна. Кружогууд, семинарнууд болон һургуулинууд түрүүшынгээ хэшээл үнгэргэнхэй. Үйлэдбэриин экономико шудалха семинарые совхозой директор нүхэр Базаржанов Ц. Ж. хүтэлбэрилнэ.

Гэхэтэй хамта, соёл сурталай хүдэлмэриин талаар бии байһан дутагдалнуудые парткомой бюро элирхэйлбэ. Зарим тосхонуудта лекци үсөөн уншагдана, илангаяа шажан мүргэлдэ эсэргүү удхатай хөөрэлдөөнүүд олоной дунда хэгдэнэгүй.

Р. ЦЫМПИЛОВ.

БУРЯАД ҮНЭН
2-дохи нюур.
1963 оной ноябриин 2.

Долоон жэлые—табан жэлдэ... һэн уялга Хойто Ураалай бокс... малтан абадаг руднигуудай хүд... мэришэд 1959 ондо абаһан ю... Горнягууд үгэдөө хүрэхэл ой... Мүнөө үедэ тэдэнэр 1965 он... гоо түсэбөөр хүдэлмэрилжэ ... на. Продукциин өөрынь үнэ ... хямдаруулха талаар мүн лэ ... амжалта туйлагданхан. До... жэлэй түрүүшын жэлһээ эхи... 800 мянган түхэриг алмагдаа.

Хойто Ураалай горняг... РСФСР-эй Министрнүүдэй С... дэй ВЦСПС-эй дамжуулгын Ул... тугаар шагнагданхай. Мүнөө ... горнягууд Агууехэ Октябриин ... дахи жэлэй ойдо зорюулһан ... рысөөндэ шэнэ амжалтануу... туйлана. Зураг дээрэ: Черему... ско руднигай 10-дахи шахтын ... рүү коллективэй нэгэн—Г. ... Хромовой коммунис ажалай ... гадын гэшүүд (зүүн гарһаа) Н. ... Аникеев, бригадир Г. С. Хро... В. И. Астанкевич В. М. Ме... ков.

ТАСС-ай фотохроника

Үнэтэ үүсхэл үргэнөөр дэмжэхэ

Модо бэлэдхэлэй ажалай эмхидхэл һайжаруулхада бага комплексно бригаданууд ехэ үүргэ дүүргэдэг гэжэ дүй дуршэл харуулна. Имагтал бага комплексно бригаданууд леспромхозуудай ажалай түрүү арга болоно. Модо бэлэдхэлгые эдэ бригадануудай хүсэ шадалаар эмхидхэхэдэ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, механизмуудые ашагтай һайнаар хэрэглэхэ, хүдэлмэришэдэй ажал һайжаруулха арга олдоно.

Энэ жэлэй январь соо Хандагатайн леспромхозой модо бэлэдхэлэй Эхи Горхоной пунктын Алексей Павлович Кудряшовой даадаг бага комплексно бригада һара бүхэндэ 2000 кубометр модо бэлэдхэхэ, долоон жэлэй түсэбые 5 жэл 4 һарын туршада дүүргэхэ гэһэн үүсхэл гаргаһан байгаа. Партиин обкомой бюро энэ үүсхэлые һайшаан дэмжээд, республикын леспромхозуудта дэлгэрүүлхые дурадхаа һэн. Тэрэ гэһээр 9 һара үнгэрбэ. Нүхэр А. П. Кудряшовой бригадынхид абаһан уялгаяа дүүргэхэ, энэ жэлэй туршада 24 мянган кубометр модо бэлэдхэхэ гэжэ эршэмтэйгээр ажаллажа байнхай. Үнгэрһэн 9 һара соо тэдэнэр 18820 кубометр модо бэлэдхээд, тэрэнээ дээдэ склад хүрэтэр таллуулһан байна.

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй депутат А. П. Кудряшовой бригадынхид ямар аргаар амжалта туйлан ажалланаб? Шэнэ үүсхэл гаргаад, абаһан уялгаяа дүүргэхэ тон шухала. Тэрэ гэһээр олон бэрхэшээлнүүд дабагдаа. Тус бригадынхид эбтэй эетэй, журамтай, ажалда дуратайшуул юм. Бултадаа нэгэнэйнгээ түлөө, нэгэниинь бултанайнгаа түлөө гэһэн ёһо заншал баримталан ажаллана. Бригадын гэшүүн бүхэн хэдэн мэргэжэл шудалаһхай, бэеэ бэеынгээ дүүргэхэ ажалые ямаршье һаадгүйгөөр хэжэ шадаха юм. Алексей Павлович Кудряшов өөрөө тракторист байхынгаа хажуугаар, «Дружба» хюрөөгэй мотористын мэргэжэл шудаланхай. Трактористын туһалагша Виктор Дмитриевич Березуцкий модо таллуулга дээрэ хүдэлхэ зуураа энэ жэлэй туршада трактористын мэргэжэл шудалба. «Дружба» хюрөөгэй моторист Авдей Никитович Комаров трактор шудална, мотористын туһалагша Василий Михайлович Сухих мэргэжэлээ дээшэлүүлжэ, мотористаар ажаллаха эрхэтэй болоһон. Модоной гэшүүһэ сэбэрлэгшэ Елена Павловна Кудряшова техническэ һуралсалай кружогто хабаадалсажа, бригадада үгтэһэн механизмуудые шудалжа байнхай.

Бригадын гэшүүд коллективэйнгээ ниитын ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсана. А. П. Кудряшов депутадай уялга дүүргэхынгээ хажуугаар профсоюзай цехэй комитедэй түрүүлэгшын орлогшо байһан туладаа ехэ ажал ябуулна. Березуцкий профгрупоргын уялга һайнаар дүүргэнэ. Нүхэр Комаров Загарайн аймагай Советэй депутат юм. Тус бригадынхид бултадаа техминимумэй кружогуудта һуралсажа, библиотекын эдэбхитэй уншагшад болонхой, тус бүридөө олон газетэ, журнал захинхай. Үйлэдбэридөө амжалта туйлан, коммунизм байгуулагшын моральна ёһо заншал бодотоор бэелүүлнэ. Тиимэл хадаа тус бригадынхид коммунис ажалай нэрэ зэргэдэ хүртэлсэһэн байна.

Модые нарин лентын аргаар отолхо шэнэ технологи нэбтэрүүлһэн тус бригадынхид бүхы механизмуудаа ашагтай һайнаар хэрэглэнэ. Механизмуудай эбдэрхэ гү, али ямар ондоо шалтагаанһаа миин зогсохо ушар эндэ огто үзэгдэнэгүй. Минута бүхэниие зүбөөр хэрэглэхые оролдоһоной ашаар нэгэ кубометр модо таллуулгада бусад бригадануудһаа хоёр дахин бага саг гаргашална.

Хандагатайн леспромхозой партийна, профсоюзна организацинууд нүхэр Кудряшовой бригадын үүсхэлые дэлгэрүүлхэ асуудалда ехэ анхарал хандуулна, ажалай ёһотой һайн услови байгуулхые оролдоно. Эдэ бригадануудай хоорондо социалис мүрысөө эмхидхэн дэлгэрүүлхэ талаар ехэ ажал ябуулагдана. Леспромхозой олон бригада энэ үүсхэл халан абанхай. Тус бригадын жэшээгээр ажалладаг В. И. Спиридоновой, И. Н. Кушнаренкын, А. В. Саулинай, П. Я. Гусевай, Социалис Ажалай Герой И. А. Костроминай, В. А. Косяковой, П. Г. Натумановай даадаг бага комплексно бригаданууд социалис уялгануудаа бодотоор бэелүүлэн, энэ жэлэй 9 һарын даабариие 107—115 процент дүүргэһэн байна.

«Забайкадлес» комбинадай бусад леспромхозуудта нүхэр Кудряшовой бригадын үүсхэл яһала дэлгэрэнхэй. Тэдэнэр ажалдаа һайн үрэ дүн туйлана. Хүрьбын леспромхозой И. У. Иванов, Е. Ф. Шульгин, Б. Х. Хамнаев гэгшэдэй, Хориин леспромхозой В. С. Щукинай, Д. П. Лукьяновай, мүн Баргажанай, Байгалай, Хандагайн, Хүртэйн леспромхозуудай бага комплексно бригаданууд абаһан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлнэ.

Бага комплексно бригадануудые олоор эмхидхэһэн, ажалдаа шэнэ, түрүү арга үргэнөөр хэрэглэжэ байһан эдэ леспромхозууд энэ жэлэйнгээ түсэбые үлүүлэн дүүргэжэ байнхай.

Гэхэтэй хамта, зарим леспромхозуудта нүхэр Кудряшовой бригадын үүсхэл муугаар дэлг... лэгдэнэ гэжэ тэмдэгл...

Профсоюзна организаци... ажахын хүтэлбэрилэгшэд һа... 2000 кубометр модо бэлэ... гэһэн социалис мүрысөө хаа... нагүй дэлгэрүүлжэ шад... байһаар. Мүнөө үедэ комб... дай леспромхозуудта ажал... 255 бригаданууд оройдоо ... ниинь энэ мүрысөөндэ хаба... сана.

Горхоной (директор М. Н. ... зин, рабочкомой түрүүлэгшэ ... Шагдуров), Худанай (дир... П. М. Карелов, рабочкомой ... рүүлэгшэ Н. И. Хорош... Шулуутын (директор С. А. ... дев, рабочкомой түрүүлэгшэ ... Соболев), Ардасаанай (дир... нүхэр Остроухов, рабоч... түрүүлэгшэ нүхэр Целовальн... леспромхозуудта нүхэр Куд... вой бригадын үүсхэл багаар... гэрүүлэгдэнхэй.

Түрүү, шэнэ үүсхэл, ... ажалдаа үргэнөөр дэлгэрүү... оролдодог предприятинууд ... үрэ дүн туйладаг ха юм. Тии... республикын модо бэлэд... предприятинуудта А. П. Ку... шовой бага комплексно бриг... үүсхэлые хаа хаанагүй ... рүүлхэ, жэл соо 24 мянган к... метр модо бэлэдхэхын түлөө ... циалис мүрысөө үргэнөөр ... рүүлхэ шухала. Энэ үнэтэ ... хэлэй ашаар Эхэ орондоо ех... до үгэхэ, механизмуудые ... тай һайнаар хэрэглэхэ арга ... гаха байна. Модошодой ... социалис мүрысөө эмхидхэн ... гэрүүлжэ, амжалта туйлаха ... шэ профсоюзна организацин... хүндэтэ уялга мүн.

М. ЧЕРНЫ...
ой модоной, мо...
болбосоруул...
промышленности...
хүдэлмэришэдэй профсою...
обкомой түрүүлэ...

Нүхэд малшад! Мала... үбэлжэлгые эмхитэйгээр эхилэе...

* * *

Байрань бэлэн

Гахай түргэн үдэдэг, түлжэдэг мал ха юм. Тэрэниие хараадаа абаһан Яруунын совхозоорхин (Хориин управлени гахай үсхэбэрилхэ хэрэгтэ һаналаа ехээр табижа байнхай. Энэ жэлдэ гахай бариха томо тиновой байра бодхообо.

Тэрэнэй доторхи түхеэрэлгые совхозой механик Нимбуев Б. О. гэгшын хүтэлбэрилдэг 6 хүнһөө бүридэһэн бригада хэжэ гараба. Эдэнэр тон түргэнөөр, хахад һарын туршада, уһаар дулаасуулха түхеэрэлгэ тэндэ тодхобо. Тиихэдэ гахайн тэжээл буйлуулха түгэс түхеэрэлгэ мүн эндэ баригдажа дүүрээ.

Нүхэр Нимбуевай бригадаархин уһаар дулаасуулдаг түхеэрэлгэ тодхоходоо шадабаритай болоһон механизаторнууд. Тэдэнэр һаяхан Гүндын дунда һургуулиин байшангые иимэ юумээр хангаа.

Д-Д. Гармаев.

Хоёр ондоогоор хандаһанһаа...

Хада уулаар байрын саһан орожо, үбэлэй сагай хүрэжэ ерэһые мэдүүлнэ. Энэ үедэ Торнин совхозоор ябажа, малай үбэлжэлгэдэ хэр бэлдэһыень шалгабабди.

Тус ажахы 8 мянгаад эбэртэ бодо малтай, 40 мянга гаран хонитой, 2 мянгаад адуу моритой, олон гахайтай юм. Байгша ондо үбһэ тэжээл нёдондоной хиһоо ехээр бэлдээ, зелёнко, һолоомоёо һайнаар суглуулна. Совхозой 3-дахи, 5-дахи, 7-дохи отделениинуудай бүхы үбһэн малай үбэлжэхэ байрануудта зөөгдэжэ һүрилэгдэнхэй. Дурсагдаһан отделениинуудай малшад өөһэдөө үбһэ тэжээлээ бэлэдхээ. Энэнь һайшаалтай.

Совхозой 7-дохи отделениин хүдэлмэришэд малай үбэлжэлгэдэ илангаяа һайнаар бэлдэбэ. Эндэхи Хүндэлэн Номто гэжэ нютагай фермынхид ажалдаа амжалта туйлана. Һү һааха 9 һарынгаа түсэб 106 процент, хоёр һаалишадынь жэлэйнгээ түсэб сүм дүүргэнхэй.

1962 оной һүүл багаар, үбэлжэлгын эгээн харюусалгатай үедэ, коммунист Б. Буянтуев 70 туранхай бүрүү тушаажа абаад, ажалдаа ёһотойл коммунис ёһоор хандажа, тэдэнээ тон һайнаар харууһалаа. Бүрүүдайнь толгой бүриин шэгнүүр сүүдхын 700—800 граммаар нэмээгдэжэ, мүнөө 200, 200-һаа үлүү килограмм шэтнүүртэй болонхой, бултадаа тарганууд. Нүхэр Буянтуевай гүүртынхид үбэлжэлгэдөө бэлэн: малайнь дал, хорёо сүм заһагдаа, хуряагдаһан үбһэниинь бүхыдөө зөөгдэнхэй.

Цыден Чагдуров өөрынгөө һамган Хандажабтай хамта залуу мал харууһалдаг. Хоюулан 70 гаран наһатай болобошье, ажалдаа залуушуулһаа хожомдоногүй, үнэн зүрхэнһөө хандажа хүдэлнэ. Зундаа мал һайнаар бэлшээжэ, һайн дүнгүүдые туйлаа. Мүнөө байраяа түгэс бэлдээд, үбэлжэлгэеэ эрхимээр үнгэргэхые оролдоно.

Гэхэтэй хамта, совхозой бүхы малшад үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлдэнэ гэхын аргагүй. 1-дэхи, 6-дахи отделениинүүдтэ (эрхилэгшэдынь Д. С. Борисов, И. А. Менщиков) малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл ехээр удааруулагдана, зарим нэгэниинь ажалдаа эзэн бусаар хандана.

Жэшээнь, 1-дэхи отделениин түбэй фермэдэ һү һаалга үдэр бүри хорожо байна. Фермын тэжээл буйлуулдаг түхеэрэлгэнь тодхогдоогүй, һаамхай үнеэдые эдеэлүүлхэ тэжээлэй рационшье байхагүй, ажалай журам муугаар сахигдана. Ямар үнеэн хэзээ үрэжүүлэгдээб, хэзээ тугаллахаб гэжэ ойлгохын аргагүй. Эндэ 16 һаалишан хүдэлхэ ёһотой аад, 12 хүн ажаллана.

Фермэнь 111 жэжэ тугалтай. Тэдэнэй олонхинь туранхайнууд, үбшэлһэн байна. Тиигэбэшье муугаар эдеэлүүлэгдэнэ, минеральна тэжээл үгтэнэгүй. Хуурай гэжэ газарта зелёнкын һайн ургаса гараһан аад, тон муугаар хуряагдаа. Зелёнко хулгайлһаншье баримта бии. Фермын малшад һолоомо суглуулха хүдэлмэридэ муугаар хабаадана.

Уляаһата нютагта совхозой 6-дахи отделениин һүнэй фермэ байрладаг. Эндэхи үнеэдэй дал мүнөөшье хүрэтэр хушалтагүй байһаар. Пеэшэнгын эбдэршоод, оройдоо заһагданагүй. Мүн һаалишадшье дуталдана. Һаамхай үнеэдэй тэжээл, харууһан муугаар эмхидхэгдэнэ. Тиимэһээ һү һаалгань доошолно.

Эндэ Добчин Жаргалов тугалшанаар хүдэлнэ. Харууһалда... галнуудынь туранхай аад, ... гахай газарһаа бодохоёо бол... таргалһан, томо бэетэй.

Мүн Содном Цыдыповай ... түлгэ хонид хүсэ шадал ... үбэлэй байра үшөө заһагдажа... гэгдээгүй. Мүн совхозой түл... нидтой хамта өөрынь 12 эхэ ... тэжээгдэнэ, 3 бүрүүгаа ... үбһэ, зелёнкоор шахажа ... үшөө 2 үнеэтэй, олон пор... той эхэ гахайтай юм.

Ториин совхоздо үмсэдөө ... мал баридаг хүнүүд захаһаа ... Наринай сельсоведэй гүй... (түрүүлэгшэнь А. П. Сав... нормоһоо үлүүгээр мал бари... ямаршье хэмжээ абанагүй.

Совхозой зарим гүүртэ... үбһэ тэжээл нормоһоо үл... гаргашалагдана, ниитын үбһэ... талханай зүйлнүүдээр үмсын... тэжээнэ. Эдэ бүгэдые 6-дахи ... лениин зоотехник Н. Л. Ты... ветеринарна фельдшер В. И. М... лов гэгшэд һайн мэдэжэ бай... иимэ дутагдалнуудтай эб... һанаа амар һуунад. Зоотехни... кевич арбаад хоногто һүнэй ф... дэ нэгэтэшье ошоогүй, тэнд... техническэ гурим сахигдана...

Ушар иимэһээ малай байр... наар заһабарилжа, ашаг ш... дээшэлүүлхын тула зохихо ... дары абаха бэзэ гэжэ найдаг...

Г. И...
Зэдын үйлэдбэр...
управлениин түсэблэл...
экономическа таһа...
начальн...
А. Шату...
аймагай партийно-гүрэ...
хиналтын комитет...
түрүүлэгш...

Түнхэнэй үйлэдбэриин управлениин Саянай совхозой түрүү һаалишад Цырен-Дулма Сушкеева, Роза Назимова, Нина Молохоева гэгшэд арба һарын туршада үнеэн бүриһөө 1200—1300 литр һү һаагаа. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ц-Д. Сушкеева, Р. Назимова, Н. Моло хоева. С. БАЛДУЕВАЙ фото.

САҺАНДА ДАРУУЛШАНА АА ГҮ?

Аяар холын Ахын малшадай байдал мэдээжэ ааб даа. Эдэнэр тон таруугаар, бэе бэеһээ 20—30 модоной газарта һуудаг гээшэ. Гүүртэ бүхэндэнь ехэнхидээл миил 2—3 хүн хүдэлдэг. Тиимэ дээрэһээ тэдэнэр малаа адуулаад лэ ябадаг, харин үбһэ тэжээлээ өөһэдөө бэлдэхэ гэхэдээ аргань огто олдодоггүй, сүлөө заб байдаггүй гээшэ.

Иимэ ушарые мэдэжэ байгаад, эндэхи колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ таладань малшадгаа туһа багаар хүргэнэ. Жэшээнь, «Улаан Аха» колхоз малай гүүртэнүүд шадар зелёнко яһала тариһан юм. Хэрбээ саг соогоо тэрэнь сабшагдаа нэрэтэйшье һаа, тармалга, бухаллалгань ехэ хожомдоо. Хүхэ зелёнко сагаан суур һолоомон болотороо газар дээрээ хэбтэнэ. Игэжэл Обоотын, Баян голой, Хужарай, Бэлэг-шэбээгэй, Хабхагшын, Мойлотын участогуудтахи зелёнко шэмэ шүүһээ гээнхэй, һолоомон болонхой, саһанда даруулхын туйлда хүрэнхэй.

Эндэхи эрхэ байдалда зелёнко хадаа малай шухала тэжээл юм. Тэрэниие хаһа саг соонь дууһан ... зандань тармажа абаад, һүри... хихэ аргатай байгаа. Энэ хэ... гансашье колхоз бэшэ, харин ... зой шефүүд—Орлигой эмхи ... нууд туһалха байгаа. Гэн... хэншье энээндэ анхаралаа хан... лаагүй байшоо. Үйлэдбэриин уп... ленишье энээн тушаа ямар ... хэмжээ бодомжолхо зэргэтэй ... даа.

Д. Дугаа...
хүдөө бэшэ...
Түнхэнэй управлени.

Пропагандистда туhаламжа

[С]СР—олон үндэhэтэнэй эбтэ булэ

[...]ИЗМ-ЛЕНИНИЗМЫН үндэ[h]үури табигшад түүхэдэ ан[ха]нхеэ национальна асуу[да]лые эрдэм ухаанай ёhоор [...], өөрынь диктатура бай[...] түлөө хүдэлмэришэн ан[...] хубисхалта тэмсэлэйнь [...]й хубинь болгоhон юм. [...] зүбөөр шиидхэлгэ социа[...]лалтын онсо шухала эрхэ [...]дай нэгэн мүн.

[...] Октябриин социалис ре[...]най орондо социальна бо[...]ональна асуудалые олон [я]hатанай арадуудай үргэн [...]итын ашаг туhада шиид[...]аргүй ехэ арга боломжо [...]гэбэ. Манай орондо нацио[...]лалта, арадууд хоорондын [...]саан, тэгшэ эрхэгүй байдал [...]жа, тэдэнэй хоорондо аха [...]хани барисаан тогтоогдожо, [...] яhатанай арадуудhаа [...] Совет гүрэн байгуулагдаа

[...]ралтэнэй түүхэдэ үзэгдөө[...]гэгээн hайхан оронииие бай[...]нь бүхы дэлхэйн арадуудай [...] багша В. И. Ленин юм. [...]нин К. Марксын hургаалые [...]шаань хүгжөөжэ, империа[...] пролетариадай революциин [...]ональна асуудалые хайшан [...]дхэхэб гэжэ заажа үгэhэн

[...] Октябриин революциин [...]асуу болоhон Бүхэрос[...]ведүүдэй II съезд дээрэ [...] Ленин түрүүтэй байгуу[...] Совет правительство оро[...]элмэришэд, солдадууд, та[...] хандаhан хандалга соогоо [...]аанта Россида оршожо бай[...] арадуудта бэеэ тодорхойл[...] эрхэ сүлөөе бодото дээрэнь [...]саг үгэхэ юм гэжэ тунхаг[...] 1917 оной ноябриин 2 (15) [...] правительство «России арадуудай эрхэ сүлөөгэй Декларации» тунхаглаhан байгаа. Урдань хаанта засагай дарлажа байhан арадуудай эсэслэн, сухаришагүйгөөр сүлөөлэгдэhэн тухай, тэдэнэй хоорондо бата бэхи союз байгуулагдаха шухала байhан тухай тэндэ хэлэгдээ hэн. Тэрэ союз хадаа ороной бүхы арадуудые эбтэй эетэй нэгэ бүлэ болгожо холбохо зэргэтэй байhан юм.

Иимэ зорилгоор В. И. Ленинэй үүсхэлээр 1922 оной августын 10-да партиин ЦК-гай Политбюро дээрэ совет республикануудые нэгэдүүлхэ талаар тусхай комисси байгуулагдаа hэн. Тэрэ комиссида РСФСР-эй, Украинын, Белоруссиин, Азербайджанай, Армениин, Грузиин, Алас Дурна зүгэй республикын, Бухарагай ба Хорезмын түлөөлэгшэд оролсоо hэн. Тэрэ комисси хадаа совет республикануудые нэгэдхэлгын гол үндэhэ ёhо, тэдэнэй хоорондохи харилсаануудай түхэл маягые тодорхойлхо зорилготой байгаа. Комисси И. В. Сталинай табиhан «автономизацилгын» түсэб баталан абаа hэн. Тэрэ түсэб хадаа бэеэ даанги бүхы совет республикануудые РСФСР-тэ автономито эрхэтэйгээр оруулха гэжэ хараалhан байгаа.

В. И. Ленин энэ түсэбые эрид буруушааба. Ленин Совет гүрэнииие федерациин үндэhэ hуури дээрэ байгуулха гэжэ онсо шухала асуудал табяа hэн. Федерацида бүхы совет республиканууд, тэрэ тоодо мүн РСФСР, тэгшэ эрхэтэйгээр оролсохо гэжэ хараалhан байгаа. Совет республикануудай иимэ нэгэдэл hайн дураар, пролетарска интернационализмын ёhоор байгуулагдаха байгаа. Ленинэй энэ хараае бүхы парти, бүхы арадууд үргэнөөр дэмжээ hэн.

1922 оной декабриин 30-да Москвада нээгдэhэн СССР-эй Соведүүдэй 1 съезд совет республикануудые нэгэ гүрэн болгожо нэгэдүүлхэ тухай түүхэтэ шиидхэбэри абаа hэн.

СССР-эй бии бололго түүхэдэ онсо ехэ удха шанартай юм. Тэрэ сагhаа хойшо коммунис партиин ударидалга доро манай орондо национальна асуудал түүхэдэ үзэгдөөгүй шэнэ үндэhэ hуури дээрэ шиидхэгдэжэ эхилбэ.

«Национальна асуудалые шиидхэлгэ социализмын асари ехэ туйлалта мүн. Зуугаад гаран наци ба яhатан зонтой Советскэ Союз мэтын иимэ ехэ орон дотор энэ асуудал тусгаар удха шанартай байна. Социалис общество соо нацинуудай политическэ тэгшэ эрхэ хангагдаад, советскэ национальна гүрэнүүд байгуулагдаад байхаhаа гадна, хуушан байгуулалтаhаа үлэhэн, тэдэнэй экономическа болон культурна тэгшэ бэшэ байдал усадхагданхай»—гэжэ партиин Программа соо хэлэгдэнэ.

Үнэхөөрөөшье манай орондо арадуудай хоорондохи харилсаанууд аха дүүгэй, хани барисаанай ёhоор тогтоогдонхой. Энэ хани барисаан ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ хатуу шалгалта гараа. Энэ шалгалтын үедэ манай арадуудай хоорондохи нэгэдэл улам бэхижэжэ, улам хүгжэhэниинь бүхы дэлхэйдэ мэдээжэ. Мүнөө манай орондо тэгшэ эрхэтэй 15 союзна республиканууд, 20 автономито республиканууд, 8 автономито областьнууд, 10 национальна округууд оршоно.

ОронойМнай арадуудай хоорондохи ажахын, политическэ, соёл культурын талаар хани барисаан үдэрhөө үдэртэ бэхижэжэ байна. Энэ хадаа илангаяа манай орондо коммунизмые үргэн дэлисэтэйгээр байгуулжа байhан үедэ эли тодоор харагдана. Партиин түүхэтэ XXII съезд дээрэ абтаhан Программа хадаа совет республикануудай, бүхы арадуудай саашадаа ажахыгаа, соёл культураяа үргэнөөр хүгжөөхэ, тэдэнэй хоорондохи харилсаае, бэе бэедээ туhалалсалгые улам ехээр хүгжөөхэ ябадал хараална.

Манай алдарта коммунис парти национальна асуудалые манай орондо марксизм-ленинизмын hургаалай ёhоор шиидхэхэтэеэ хамта, мүн бусад оронуудай арадуудтай харилсаагаа бодото пролетарска интернационализмын ёhо гуримаар байгуулна.

Оронойнай совет үеын түүхэ хадаа партиин, манай арадай интернациональна политикые элитээр гэршэлhэн түүхэ мүн. Дайнай үеын урда тээхи жэлнүүд, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайн, дэлхэйн социализмын системэ байгуулга ба тэрэнииие бэхижүүлгэ, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые хамгаалга, урдань гээгдэнги арадуудай национально-сүлөөрэлгын дайниие дэмжэлтэ, эрхэ сүлөөтөө туйлаhан оронуудта али болохоор туhалалга, колониальна системые усадхахын түлөө тэмсэл—эдэ бүгэдэ ленинскэ национальна политикаhаа үндэhэлhэн Коммунис партиин, совет арадай бодото тэмсэлые юунhээшье үлүүгээр харуулна.

Советскэ Союзай Коммунис. партиин политикые уласхоорондын коммунис хүдэлөөн, бүхы дэлхэйн ажалша хүдэлмэришэд үргэнөөр дэмжэнэ.

Гэбэшье hүүлшын үедэ Хитадай коммунис партиин хүтэлбэрилэгшэд түүхэдэ мэдээжэ болоhон ушарнуудтай зүрилдэжэ, уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй нэгэн дуугаар мэдүүлhэн Мэдүүлтые арсажа, Ленинэй байгуулhан алдарта Коммунис партиин мүнөө үедэ ябуулжа байhан бодото дээрээ пролетарска интернационализмын ёhотой коммунис политикые буруушаажа оробо.

Хитадай хүтэлбэрилэгшэдэй мүнөө үедэ ябуулжа байгаа политикань үнэн дээрээ уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй, дэлхэйн социализмын системын нэгэдэлые hуларуулна. Мүнөө үедэ коммунис хүдэлөөнтэй КПК-гэй хэжэ байгаа арсалдаанда ленинскэ шугамые КПСС-эй эрид аршалжа байhаниие дэлхэйн олонхи оронуудай коммунис партинууд үргэнөөр дэмжэнэ. Энэнь манай партиин ябуулжа байгаа политикын зүб байhаниие гэршэлнэ.

Советскэ Союзда Коммунис партиин ударидалга доро түүхэдэ анха түрүүшынхеэ марксизм-ленинизмын үндэhэ hуури дээрэ национальна асуудалые шиидхэhэн, мүнөө шиидхэжэ байhаниинь бусад оронуудта сэгнэшэгүй туhаламжа боложо үгэнэ. Манай ороной жэшээгээр олон яhатадай хоорондохи харилсаануудые байгуулжа байhан оронуудай тоо олошоржо байна. Энэ хадаа марксизм-ленинизмын илагдашагүй тугай улам амжалтатайгаар бүмбэрсэг дэлхэй дээрэ мандажа байhаниие харуулна.

Б. БАТУЕВ,
түүхын эрдэмэй кандидат.

Саят-Новын түрэhөөр 250 жэлэй ойдо

Кавказай урда бэеын аха дүү гурбан арадуудай агууехэ зохёолшо Саят-Новада зорюулагдаhан выставкэ Ереванда нээгдэбэ. Энэ выставкэдэ армениин оюун бэлигтэй зураашадай 70 эрхим хүдэлмэринүүд харуулагдана. Зураг дээрэ: выставкэдэ орогшод Саят-Новын портрет хаража байна. Энэ зурагые Сундукянай нэрэмжэтэ драмын театрай артист А. Айрапетян хэhэн байна.
ТАСС-ай фотохронико.

[...]рагтай юумэ дээрэhээ...

[...]консервын комбинат[...] болохотой адли столо[...]эн сэлигдэжэ, хүдэлмэ[...]тэндэ, hаруул уужам [...] соо хоолоохоёо ороно. [...]е амтатай hайнаар [...]энхэй.

[...]... зүгөөр гансал нэгэ [...]то тааранагүй: хүнүүд [...]риингөө халаад үмдэн[...]э орожо ерэнэд. Тэрэ [...] халаадуудынь дара [...] болошонхой.

[...] зандаа оошорто зогсо[...]али эдеэлжэ hууха юм. [...]аагүй!

Харин тиихэдэ «халаадтайгаар орожо болохогүй» гэhэн соносхол столовынь үүдэн дээрэ хадаатай байдаг.

Юрэдөө столовынхид өөhэдөө юу бодожо байдаг гээшэб. Столоводо муухай халаадтайгаар оролгые хорижорхёошье hаа хамаагүй ха юм. Комсомолой, профсоюзай эмхинүүд, эмнэгшэд юу хаража байдаг бэ?

Мяханай комбинадай столово тушаа анхархаар болоо.

О. Ширабон.

Шэнэ тосхон ургана

ВЫДРИНО. Энэ поселок республикымнай эгээл залуу тосхонуудай нэгэн гэжэ тоологдодог. Хэдэн жэлэй саана энэ hууринда түмэр замай заахан станци байдаг hэн. Харин мүнөө... Эндэмнай Байгал далайгаар асаргдаhан модо хүдөөдэ гаргаад, түмэр замай вагонуудта ашаалдаг ехэ бааза байгуулагдаа. Модоной баазын хүдэлмэришэдэй ажаhуудаг хоёр дабхар шулуун гэрнүүд зэлэ татан жэрылдэнэ. Ерээдүйдэ эндэмнай ехэ барилга хэгдэхэ юм.

Октябриин hайндэрэй хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаhан эндэхи барилгашад ойрын үдэрнүүдтэ 16 байратай шэнэ гэр ашаглалгада үгэхэнь. Энэнь баазын хүдэлмэришэдтэ ёhотой бэлэг болоно. Үшөө саанань гоё hайхан үшөө нэгэ гэр харагдана, толлуулхаяа хүлеэнхэй.

А. Румянцев.

Д. УЛЗЫТУЕВ

ДУНДА АЗИИН ДУУНУУДhАА

Ашхабадай наран

Ара маилаар арьялhан,
Арбан hалаа аршаантай
Аглаг сэнхир Буряадтаа
Ангаха гээшы үзөөгүй,
Нажар сагта намжаахан,
Наранай туяа налгайхан
Халюун тэрэ Хангайдаа
Халуун гээшы мэдээгүй
Эды болотор үдэhэн би—
«Тэты» гээд лэ ябаhан би
Ашхабадай халуунии,
Шашхамаархан халуунии
Одоо мүнөө үзэбэлби,
Ондоо гэжэ мэдэбэлби.
Гансал намай наран
Гасаалнал ха шаран.
Ашхабадай наран,
Виноградай наран.
Алиш тээhээм наран
Наран, наран, наран,
Наран, халуун наран...
Нарья гудамжанууд
Надхан байгаа сэсэгүүд
Намда баран—наран,
Наран,
наран,
наран!

Хахасалга дээрэ

...Копет-Дагай хормойгоор
Хойшоо үгсэн ябахадам
Хоргой ногоон бахчаhаа
Хоншууханаар анхилаа.
Наран шэнги дынинүүд
Намаа cooho толорно.
Уута дүүрэн ундыем
Уугыт гэжэ хүлэрнэ.
Саашань харыш, сагаалхяад,
Сагаан далай долгисоно.
Сорогор мүнгэн сомоонууд
Сорговр урдан, дабсахана,
Салир хурса оньhоороо
Сасажал байна комбайна,
Сагаан алтан бамбайна,
Саhан шэнгеэр дамбайна...
Туркмениин басагадай
Түргэн хурдан хургые
Ажал дээрэнь үзэhэндөө
Азатай гээшэб гэдэгби.
Алиш зүгтэ алдартай
Алтан хибэс ковёройнь
Нарин торгон hабагша —
Наранай туяа гэлсэгшэ.
Утаhынь баряад үзытэ —
Уран гарай томолго.
Угалзыень уншыта —
Уян дуунай аялга.
...Мүнгэн далинууд хэлбэс гээ—
Мүнхын наран жэгүүртэй,
Түмэн жэлдэ марташагүй
Туркмен баяртай!
Эрьен доошоо шэртэхэдэм,
Энхэ жаргал Кара-Кум
Эртын наранай элшэдэ
Эржэн ковер дэлгэнэ.
Шэрүүн губиин сээжые
Сэнхир канал бүhэлнэ.
Шэрэм халуун дайдыень
Сэсэрлигээр бүрхөөнэ.
Ган хахир элhэн соо
Гансаардаhан хайлааhан
Номин пальмын хажууда
Ногоорходожо байгаа hэн...

ХҮРШЭНЭРЭЙМНАЙ hОНИН

ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБ ДҮҮРГЭГДЭЭ

Полина Алексеевна Адушинова «Страна Советов» колхозой (Эрхүү) Зонско hүнэй товарна фермын эрхим hаалишан. Адушиновагай алдар нэрэ Алайрай үйлэдбэриин управлени дотор hайса мэдээжэ болоhон байха. Тэрэнэй дүй дүршэлдэ тэндэхи hаалишад hуралсана. Энэ hаалишан жэлэйнгээ түсэб 2 hараhаа үлүүтэй болзор соо уридшалан дүүргээ. Тиихэдээ үнеэн бүриhөө 2300 литр hааба.

Энэ фермын нүгөө нэгэ hаалишан Анна Зиновьевна Счастливая нүхэр Адушиноваhаа дутуугүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Тэрэ Октябриин hайндэрэй урда тээ жэлэйнгээ түсэб дүүргэхэ.

Болохоёо байгаа hайндэрэй хүндэлэлдэ колхозой дүй дүршэл ехэтэй малшан Иван Григорьевич Устименко hайнаар хүдэлнэ. Тэрэ намарай hаранuудта малаа hайнаар адуулжа, шэгнүүрынь ехээр нэмээбэ. Харууhалжа байhан 90 толгой хашараг сарнуудынь сентябрьда сүүдхэ бүхэнэй 1035 килограммаар нэмэhэн байна. Жэлэй эхинhээ хойшо бүхы дээрээ 127,5 центнерээр тэдэ малнуудынь нэмээ.

АММИАЧНА УhА ГАЗАРАЙ ХҮРЬhЭНДЭ ОРУУЛАЛГА

Нижне-Үдын Уковско совхозой (Эрхүү) хоёрдохи, гурбадахи отделенинүүдэй механизированнэ отрядууд намарай паар хахалжа дүүргэхэтэйгээ хамта тракторнуудта дискэтэй лущильник болон бусад хэрэгсэл зохёожо, газарай хүрьhэндэ аммиачна уhа оруулба. Хэдэн зуун гектар үтэгжүүлэгдэнхэй. Совхозой нэгэдэхи отделени энэ шухала хүдэлмэри дүүргэжэ эхилээ.

Совхозой шофернууд В. Погудин, Л. Толочин гэгшэд эсэхэ сусахые мэдэнгүйгөөр аммиачна уhа зөөжэ, үдэрэй дүрбэн эрьесэ хэнэ.

АЖАЛ ХҮНИИЕ ШЭМЭГЛЭНЭ

Эрхүүгэй үйлэдбэриин управлениин «Путь Ильича» колхозой hаалишан Галина Забоева энэ жэл даажа байhан үнеэн бүриhөө 3 мянган килограмм hү haaxa уялгатай. Үнгэрhэн 9 hара соо 2700 килограмм hаагаад байха юм.

—Үбэлжөөндөө малаа оруулаад байхадамнай үнеэд hү үгэлгөеэ бүри дээшэлүүлхэ байна,—гэжэ hаалишан хөөрэнэ. — hү hаалга үдэр ерэхэ бүри дээшэлнэ. Уялгаяа үлүүлэн дүүргэхэб. Суг хүдэлдэг hаалишан Валя Ветрова намhаа нэгэ бага тахюудад гээд ябана,—гэбэ.

ОЛЗОНЬ 30 ДАХИН ЕХЭ БОЛГОГДОБО

Аргун гол шадар hуудаг колхозууд 10 жэлэй саада тээ экономикын талаар эгээн гээгдэнги ажахынууд байhан. Тэндэхи ажахынуудай жэл бүхэнэйнь олзо 10—20 мянган түхэригhөө халидаггүй байгаа hэн. Аргун шадар 1953 онhоо эхилэн ехэ хубилалта болоо. Урдань гээгдэнги байhан Борзиин районой ажахынууд мүнөө эрхимүүдэй зэргэдэ гараа.

«Рассвет» колхозые жэшээ болгон харуулхада, 1953 ондо артелиин олзо 200 мянган түхэриг (хуушан мүнгөөр) байhан hаа, мүнөө 600 мянган түхэригтэ (шэнэ мүнгөөр) хүрөө. Энэнь арбан жэлэй саада тээхидэ орходоо 30 дахин ехэ болоhон байна.

ТОСХОНОЙ КИНОТЕАТР

Оловянна тосхондо 280 хүнэй hууритай харалгын залтай үргэн экрантай кинотеатр баригдаба. Кинотеатр hайханаар түхеэрэгдэнхэй. Уужам, гэрэл ехэтэй фойетэй. Тосхоной hуурин зон үргэн экран дээрэ түрүүшын фильм хараhан байна.

hОНИРХОЛТОЙ ТОО

hонирхолтой тоонуудые бэшэhэн баримтанууд байдаг. Жэшээнь, Кыринскэ районой эд хэрэглэгшэдэй коопераци 9 hарын туршада 43 мотоцикл, 250 велосипед, 70 шахуу родиоло, радиоприёмник, 75 фотоаппарат, 300 шахуу часы, оёдолой 100 гаран машина худалдаhан байна. Энэ үе соо 150 мянган түхэригэй нооhон болон торгон бүдүүдые кыринэйхид худалдажа абаhан байха юм.

Эдэ тоо хадаа арад зоной энхэ тэнюун байдалай хэлбэришэгүйгөөр дээшэлжэ байhаниие харуулна.

ЗҮДХЭЛИ НЮТАГАЙ БАРИЛГА

Зүдхэли нютаг жэл ерэхэ тума болбосон түхэлтэй, гоё hайхан болгогдоно. Дульдургын районой «Родина» колхозой зөөреэр тэндэ 8 жэлэй hургуули баригдаа.

hургуулитай зэргэлүүлэн колхозой хүзүүгээр багшанарай байра шлакобетоноор бодхоогдоhон байна. Тосхондо шэнэ гудамжа бии болгогдобо. Мүнөө жэл колхознигуудай 22 шэнэ гэр баригданхай.

Тосхондо гостиница, магазин, хүүгэдэй саад баригдажа байха юм.

(«Забайкальский рабочий» газетэhээ).

Шэтын областьдо суурхаhан ажалай түрүүшүүл Урда Агын «Мир» колхоздо олон юм. Колхозой анха түрүүн бии болохоhоо хойшо мүнөө хүрэтэр эрхим оролдосотойгоор ажаллажа ябаhан Цыден Пурбуевич Пурбуев 650 эхэ хонидые февральда хурьгалуулхаяа бэлдэжэ байна. Үбhэ тэжээлшье хүсэд хүрэхөөр бэлдэгдэнхэй. Гурбан отарынхид хамтаржа, 3007 центнер hайхан үбhэ hүрилжэ абаhан. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Цыден Пурбуев нүхэртэеэ газетын шэнэ hони уншажа байна.
Д. ЧИМИТОВЭЙ фото.

[Ра]ссказ

З. ГОМБОЖАБАЙ

СЭДЭБ

[...]урдаханань хаб-яб гэжэ [...]ан үүдэнэй барюул бари[...]жархиhан хойноо, Сэдэб [...] татаад, хойноhоонь хүсэ[...]а юм гээшэ гү, али өөрөө [...] гэжэ бодожо байхадаа, [...]жэрхиhэн байба. Теэд бо[...]эhээ буунгүй, шагнаарха[...]урбадахи дабхарhаа хүн[...]бжогоноод буужа ябаhан [...]лдаба. ...Тос-тос... хоёр[...]рта хүрэбэ. Зогсоно аа [...]үшөө доошоо бууhан абяан [...]эгээ доро хүрэжэ зогсобо [...] aaб? Бусахань! Дахин [...]гэhэн абяан гараад, га[...]адаг үүдэн хаб-яб байса [...] хаагдажа, Сэдэбэй шэ[...]ал шанга абяанай шуу[...]ажа байба.

[...]үйлсэдэ гараад, хоёр тээ[...]ална. «Иигээд лэ ябаша [...] гү? Нэгэл зорёо hаа, Сэ[...]ашье харахагүй даа. Эх, [...] нэгэл буруу юумэн [...]алдаад лэ байгшаб даа. [...] гээшэ гү?»—гэжэ Сэ[...] элдэб hэжэг эрьелдүү[...] хүлеэдэг hандай дээрэ [...]уба. «Хайшаа ошолтойб? [...] гэртэ гансаараа хэбтэ[...]ииб?»...

[...]рэдөөл гудамжаар хой[...]тараа, нэгэ ойлгоходоо, [...] тээшээ годиршоhон бай[...]

[...] энэ hайхан үдэшэ ур[...]лсөөр урдаhан сэбэрхэ[...]ан хүнүүдые Сэдэб ойлгоношьегүй, зарим нэгыень дайражархина. Яаhан олон бодолнууд, дабашагүй асуудалнууд hанааень түринэ гээшэб....

Гэр бүлэеэ иигэжэ эбдээд, иигэжэ тараажархёод ябахадаа, хэндэ амар байхаб даа.

Элдэб бодолдо абтаhаар ябатараа, Сэдэб «Байкал» ресторанай хэрэлсы дээрэ гарашаhан байба.

Эндэ орохоёо болиhоор Сэдэб удаахан болоо. Мүнөө ялагар шулуун хэрэлсы дээрэнь гарашоод байхадань, үүдэниинь яла сала шэнгеэр үзэгдэжэ, оро гэмээр татажа байба.

Ойрохон зуура Сэдэбэй толгойhоо тугаарайнь харша бодолнууд арилшаба хэбэртэй.

Газаа талаhаа хүнэй нюдэ буляама энэ томо гэрэй газаахи үүдээр ороод, дотор үүдыень татахадань, хитатар hахалтай швейцар Сэдэбэй гар бариад:

— Өө, ятаа үнинэй харагдаа үзэгдөөгүй айлшан орожо ерэбэ гээшэбши?—гэжэ байжа ёhо тэды дуугарба.

Хубсаhаа тайладаг газарhаа саашаа хэды алхан, үүдэнэй хилэн хүшэтэ хоёр тээшэнь хаха этэрээд, үргэн зал руу ороходонь, шэхэ дүлиирмэ хүгжэм, сан, барабанай хүнхинөөн, сад дохёо, жэмбүүрэй улиан мүнөө тад ондоо, гурбан жэлэй саадахидал бэшээр, сэдьхэл дайрама уянгатайгаар дуулдажа байба.

Столдо Сэдэбэй hууханьшье тэрэ, официантка эхэнэр хажуудань ерэшэбэ.

— Юу захихабта?

Сэдэб шүүд шамай «зуун грамм» гэн алдаад, хэлэхэ гэhэн үгэнь амандань багтаагүй, бүри саана, хоолойдонь торошобо.

— Юу захихабта?—гэжэ тэрэ эхэнэр дахин дабтаба.

«Ажалhаа бусахадаа, үдэр бүри хүбүүндээ зуун грамм конфетэ асаргша hэм,—гэжэ Сэдэб бодожо hууба.—Мүнөө конфетэ асаржа үгэхэ хүбүүмни үгы даа, зуун грамм архил гээд лэ баhа ябаха болохом гээшэ ааб даа. Яатараа гэнтэ архи ууха дурамни хүрэшэбэ гээшэб? Уухал байна. Ууха...»

Сагаан хормойтой официантка эхэнэрэй дороhоо Сэдэб толгойгоо ургэжэ:

— Зуун грамм конфетэ,—гэжэрхибэ.

Тэрэ эхэнэрэй саашаа ошоhон хойно Сэдэб «архи» гэхынгээ орондо ондоо үгэ хэлэhэнээ ойлгожо: «Юу? Конфетээр яахам гээшэб? Байза... яалтайб? hэ... Иихэдээ яана гээшэбиб?»—гэжэ өөрыгөө гайхан татан hуутараа, hанаандань хүбүүниинь, hамганиинь ороходол гээд, архи захяагүймни болоо гэжэ hанаба.

Теэд официантка энээнэйнь урда, гурбан жэлэй саана, олохон зуун грамм Сэдэбтэ асардаг байhанаараа юм гү—зуун грамм архи урдань асаржа табижархиhан байба.

Сэдэб архитай хүндагаяа арбан хургаараа адхан hууна. Хундагын оёорто тунгалаг хара уhан салгидан, амhартадаа багтажа ядан, дүлэ соробхилхоор аашалжа байтараа, нэрэгүй хургаараа Сэдэбэй хүрэхэтэй зэргэ, номгорон, зөөлэршэнэ.

Хундага соохи галзуу уhанай дэлбэрхээ байhан сахариг hуури байраяа оложо ядан хэлбэлзэжэл байба. «Этээл иимэшүүгээр хүндын ёhоной духаряа түрэ дээрээ бариха гэжэ Сэпэлтэеэ байгаа hэмди»,—гэжэ Сэдэб гэнтэ hанажархиба. Тиихэдэ хүн зоной зугаа баярай урманда уужархихадань, бэеэрнь халуу даагаад, hүүлдэнь hанаа сэдьхэлынь тэнитлэн, уужам шэнги зохид болошоо бэлэй.

Тэрээнhээ hүүлдэ, бүри түбхинэhэн хойноо архи ууха эхилшоо hэн. Сэдэб Сэпэл хоёр бэе бэедээ яhала налагай байгаа. Сэдэбэй нэгэ мэдэхэдэ, үетэн хүбүүдынь барандаа шахуу хүбүү, басагатайнууд болошонхой байба. Нэгэтэ Сэдэб ажалhаа шал мяхан hогтуу ерээд, хубсаhатаяа унташоо hэн. Үглөөгүүр бодоод, хубсаhыем тайлангүй унтуулбаш гэжэ hамгандаа гани болобо. «Хубсаhыеш тайлуулха гэхэдэм, хараагааш, үхибүү түрэнэгүйш гэжэ байжа галхаагааш», — гэжэ Сэпэл уй хай болобо. Тиихэдэнь Сэдэб худалаар хэлэнэш гэжэ бадашаад, гаража ябашоо hэн. Баhа үглөө үдэшэниинь ажалhаа hогтуухан ерэжэ, хубсаhаа hэлгүүлээд, үгэ хэлэнгүй гаража ябашоо бэлэй.

Үдэр, hаранууд үнгэржэл байба. Сэдэб таниха, танихашьегүй хүнүүдые гэртээ абажа ерээд, тэдэнээрээ орой болотор архи ууха, тамхи татажа дан үлүүдүүлдэг болобо. Тэрэ жэлдээ Сэпэл нүхэрөө аргадажашье, хараажашье ядаа.

Үйлсөөр Сэдэбэй hогтуухан ябахадань, хүнүүд хялагад гэжэ хараад, үнгэрhэн хойноонь «архинша» гэжэ хэлэдэг байба. Эдэ бүгэдые дуулажал, мэдэжэл ябаад, Сэдэб бүри үсэрхэн үлүү гарадаг hэн.

Нэгэтэ үглөөтүүр Сэдэбэй тэлэрээд хэбтэхэдэ, Сэпэл зөөлэхэнөөр иигэжэ хэлэбэ:

— Сэдэб хүбүүтэй болохобди.

Үнгэрhэн энэ hогтуу жэл соо нэгэтэшье Сэдэбэй нюдэнэй иимэ hайханаар, урма зоригоор билтармаар бадарhые Сэпэл хараагүйгөө хараа hэн.

Тэрэ гэhээр гурбан жэл үнгэрөө, гурбан hайхан жэл. Амаралтынгаа үдэртэ алгадгүй театр гү, али кинодо ошодог hэн. Заримдаа танил, түрхэмүүдтээ айлшалжашье болоо hэн гээбы.

Сэпэлдэ юун амар, хүхюу зугаатай байтаа гээшэ hэм! Теэд юрэдөө, баhа нэгэ хашалан тудаа бэлэй. Сэдэб ажалhаа гэртээ ерэжэ ябаба. Базаар дээрэ хүрэжэ, мяха абаха гэжэ ябатарнь, нютагайнь хүн дайралдаад, яаха аргагүйгөөр баалажа, архи уулгаа бэлэй. Үглөөдэрынь энээнhээ саашаа, энээнhээ нааша архи уухаяа болёоб гэжэ Сэдэбэй ябатарнь, мүнөөхи нютагайнь хүн үйлсэдэ дайралдаад, тэрэниие гэртээ уриха баатай болоо hэн. Үглөөдэрынь Сэдэб мангарлажа ядалдаад, архяар заhажа, ажалдаа ошобо. Тэрэ үдэрөө Сэдэб базаар юумээр шударангүй, шууяатай газараар бэшэ, ондоо тээгүүр бусаха юм байна гэжэ ябаба. Теэд яахабши, армида суг алба хэhэн нүхэдтэеэ уулзашаба.

Сэпэл хүндэлэн, тэрэ нүхэрыень мордохуулаа hэн.

Иигээд лэ дахин муугаа эхилбэш гэжэ Сэпэлэй гэмэрхысэ гэмэрээд байтар, нютагайнь мүнөөхи архинша нүхэр хэды шэл тэбэреэд орожо ерэбэ.

Тиихэдэнь Сэпэл хүбүүгээ абаад, гаража ябашоо hэн.

Үглөөдэрынь Сэдэбэй ерэхэдэ, гэр баранииинь хүйтэн зайдан, эхи эмхигүй, ехэл зүдэрүүгээр үзэгдэбэ. Стол дээрэ байhан шэлнүүдые этэржэрхёод, тархяа барижа hуутарнь, Сэпэл орожо ерэбэ.

— Зай, Сэдэб,—гэжэ амяа даража ядан дуугарба,—архиншадаараа хамтараад лэ, минии үгэ дуулахаяашье болёош, хүбүүгээшье хайрлахаяа болёо хүн байнаш. Хүбүүн бидэ хоёр ядахагүйбди даа. Би нютагаа бусахам,—гээд газаашаа гарашаба.

Сэдэб хойноhоонь даб гэжэ, миил урдаханань хаб гэжэ хаагдаhан үүдэ халта нээгээд, Сэпэлэй тогтохоор бэшээр дээдэ дабхарhаа тоборгоод орошохые шагнажа байба.

...Мүнөө ресторан соо шэл хундагатай архи бариад hууухадань, хара уhан соонь эдэ бүгэдэ: Сэпэлынь, хүбүүниинь — баран харагдахадал гэжэ байтараа, Сэдэбэй толгой манаран, hогтошобо хэбэртэй. Шүлhөө залгин, хорхойгоо даража, шэл хундагатай мүнөөхи архяа саашань түлхижэрхёод, хүл дээрээ бодоодхибо. ...Бахананууд, стол тойроhон хүнүүд, потолоотhоо hанжаhан лампанууд үлгыдүүлжэ байhандал, найгажа байба. Хүлөө татаад үзэбэ. Хүлынь хүшэлдэнэ. Столнуудай дундуур газаашаа тэгүүлжэ ябахадаа, энэ тэрын мүрhөө ойлгомторгүй барин дүнгэлсэнэ ха. «Архинша», «hогтуу», «Мяхан hогтуу» гэхэ мэтын үгэнүүд Сэдэбэй шэхэндэ дуулдахадал гэнэ, гэшхэhэн шалань хэлбэлзэнэ, бахананууд hалхинда найгаhан модод шэнги урагша хойшоо хүдэлнэ: «Балгашье архи уугаагүйб... уухашьегүйб» гэжэ Цэдэбэй хэлэхэ дураниинь хүрэнэ.

Үүдэ түлхижэ, газаашаа гараха hанаатай даб гэхэдээ, богоhоhоо бүдэржэ, шулуун хэрэлсы руу шарбашан алдаад, нэгэ хүнэй урдаhаа тэбэрин тогтошобо. Тэрэнь эхэнэр хүн хэбэртэй: сээжэ бэень зөөлэхэнөөр үзэгдэнэ.

«Хэн гээшэб? hогтоод ерэхэдэмни, Сэпэл эгээл иигэжэ хоёр балсанhаам баригша hэн»,—гэhэн бодол толгойдонь ороhон шэнги.

— Сэпэл гүш даа?

— Тиимэ.

— Юундэ ерээбши, арилаа бэшэ hэн гүш?—гэжэ Сэдэб енгүүрхэнэ ха.

Тиихэдэнь Сэпэл:

— Юу хэлэнэ гээшэбши даа, Сэдэб. Юундэ ябаха хүнбиб, — гэжэ байжа hанааень заhан дуугарна.

— Сэпэл, би архи уугаагүйб... Хүбүүндээ конфетэ абааб. ...Алин гээшэб тэрэм? Хармаандаа [...] бэшэ hэн гүб? Аа... ресторан соогоо мартажархёо хаб. Ошожо асархам гэжэ Сэдэб гэдэргээ буляалдана.

— Сэдэб болииш даа. Үглөө дахин абаарай.

—Архи уухаяа ошохонь гэжэ hанаа гүш? Биш уугаагүйб...

— Зай, багаханаар угаалши даа, хамаагүй. Иигэhээр болино бэзэш,.. — гэнэ Сэпэл.

...Эдэ хоёрой бэе бэеэ аргадалсан, үйлсэ руу уруудажа ябахыень харaa hэм. Тэрэ гэhээр Сэдэб балгаашьегүй...

Манай республикын һонин

КОМСОМОЛ БАСАГАДАЙ УРЯАЛААР...

Хорпин Анаагай совхозой хүдэлмэришэд гүрэндэ мяха тушааха жэлэйнгээ түсэбые декабриин 15-аар дүүргэхэбди гэһэн уялга абаһан байгаа. Гүрэндэ тушаагдаһан мяхыень тооложо үзэхэдэ, мүнөө тэрэнь 6000 центнер болонхой. Түсэбынь 7360 центнер юм. Энэ амжалта өөрөө ерээ бэшэ, харин совхозой хүдэлмэришэдэй үсэд шанга оролдолгын ашаар туйлагдаһан хэрэг. Совхозой хоёрдохи фермэдэ хонишодоор ажаллажа ябаһан комсомол басагад Зоя Бадмаева, Вера Ринчинова гэгшэд «Залуушуул, һүнэй фермэ, отара, гүүртэнүүдтэ ажаллахаар ошоё» гэһэн уряа дэлгэрүүлһэн юм. Эдэнэр өөһэдөө үнгэрэгшэ жэлдэ хонин ажал дээрэ ошоо һэн. Тиихэдээ эдэнэрнай даалгагдаһан ажалдаа эзэн ёһоор хандажа, хонин бүриһөө түл абажа, гарзагүйгөөр тэнжээһэн байна. Мүнөө совхозой гансахан хоёрдохи фермэдэ комсомол басагадай уряа дэмжэжэ, зургаан залуушуул ерэнхэй. Тэдэнэй дунда Сергей, Люба Тюменцевтэн, Сергей, Вера Доржиевтан болон бусад бии.

Г. Андреев.

ХАНИ ГУРБАН

Эдэ гурбанай ажалладаг байрада ороходо ариг сэбэр, аятай зохидхон байдаг. Улаан-Үдын судна заһабарилгын заводой электро-хабсаралгын цехтэ ажалладаг эдэ гурбамнай даалгагдаһан ажалдаа хамаг хүсэ шадалаа элсүүлжэ, үндэр бүтээсэ туйлана.

— Эдэ гурбамнай ёһотойл эбтэй эстэйгээр ажалладаг зон. Хэһэн бүтээһэн ажалынь шалгажа үзэхэдэ хододоо һайн шанартай байдаг,—гэжэ тус цехэй мастер нүхэр Перфильев эдэнэрэй ажалые магтан омогорхоно.

Ажалдаа эбтэй эстэйгээр хандадаг эдэ гурбамнай сүлөөтэй сагаа ашагтайгаар үнгэргэдэг юм. Эдэнэрые үдэшэлэн хараа һаатнай, сүлөөгүйхэнүүд—һургуули тээшээ гүйлдэжэ ябаха. Ажалша бэрхэ хүбүүд гол мэргэжэлэйнгээ хажуугаар хоёрдохи мэргэжэлтэй болонхой. Жэшээнь, электрогагнууршанай хэрэгтэй болоходо, эдэнэрэй али нэгэниинь хара шэлтэй малгайгаа үмдэжэ, гагнууршан болошоһон байха. Владимир Усовынь үшөө, гурбадахи—газосварщигай мэргэжэлдэ һуража эхилээ.

Д. Балданов.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) Г. Хакимов, В. Усов, В. Климов гэгшэд зайн галай гол щит түхеэржэ байна.

Хурамхаанай 11 жэлэй һургуулида

Концерт

ХУРАМХААНАЙ арба нэгэн жэлэй һургуулиин 10-дахи «а» классай һурагшад Дэрээнэй совхозой түб һуурин—Алла тосхоной ажалшадта концерт харуулба. Һургуулиинхид ород, буряад дуунуудые ирагуу һайханаар дуулаа. Илангаяа һурагша Дамба Батуевай дуулаһан дуун харагшадта ехээр һайшаагдаһан байна.

Һургуулиин дирекци концертдэ һайнаар бэлэдхэһэнэйнь түлөө 10-дахи «а» классай һурагшадта баясхалан хүргэбэ.

Радио дамжуулга

ҺУРГУУЛИИН радио узел гарагай дүрбэдэхи үдэр бүхэндэ гурбадахи уроной һүүлээр «Залуу наһан» гэһэн радиогазетын дамжуулга эхилдэг болоо. Тэрэ дамжуулгые һурагшад өөһэдөө эмхидхэнэ.

«Залуу наһан» гэһэн радиогазетын түрүүшын номернуудта хүрижэ совхозойнь хүдэлмэришэд өөһэдынгөө бэшэг эльгээгээ. Тэрэ бэшэг доторонь һурагшадай зунайнгаа амаралтын үедэ совхоздо һайнаар ажаллаһан тухайнь хөөрэнэ.

Газетэнь дүрбэн хуудаһанһаа бүридэнэ. Һүүлшынь хуудаһанда һургуулиин элдэб һонинууд оруулагданхай. Гадна шэнэ дуунуудай аялганууд радиогоор дамжуулагдан һурагшадта сээжэлдүүлэгдэнэ.

Хари хэлэнэй хэшээл

ҺУРГУУЛИИН дэргэдэ хари (англи) хэлэнэй кружок ажаллана. Тус кружокто 5—11-дэхи классуудай һурагшад хабаадана. Хэшээлэйнгээ үедэ тэдэнэр англи хэлэнэй хөөрэлдөөнтэй танилсадаг байха юм.

Мүн эндэ дуунай кружок эмхидхэгдэнхэй. Кружокто 30 гаран дууша хүбүүд, басагад хабаадалсана.

Түрэлхидэй суглаан

ҺУРАГШАДАЙ түрэлхидэй суглаан һургуулиин спортын зал соо һаяхан болоо. Суглаан дээрэ түрэлхидэй комитет һуралсалай үнгэрһэн жэлэйнгээ хүдэлмэриин тоосоо хэбэ. Гадна һургуулиин директор Н. Б. Хышиктуев һуралсалай жэлдэ һургуули болон түрэлхидэй зорилго тухай элидхэл хэһэн байна.

Суглаан дээрэ ургажа ябаа эдир багашуулые хүмүүжүүлхэ тухай ехэ хөөрэлдөөн болоо.

Геннадий Бадмаев.

Энэл даа, Резниковтэнэй бүлэ!

Резниковтэнэй бүлэ. Хорпин леспромхозой Зүүн Хуурайн участогта эдэнэрэй бүлэ тухай һайн һайхан хөөрэлдөө, магтаалта үгэ дуулахат. Модо бэлэдхэгшэ — эсэгэ, хүбүүдэй бэе бэеэ дахан олоһон мэргэжэл ха юм. Резниковтэнэй бүлэ ой тайгатай хуби заяагаа холбоһон домогтой. Эсэгэ Резниковынь урдань участогай начальник ябаһан, мүнөө пенсионер. Эсэгынгээ алдарта замые гурбан хүбүүдынь мүнөө үргэлжэлүүлэнхэй. Леонид хүбүүниинь—Зүүн Хуурайн доодо складай бага комплексно бригадые ударидана. Тэрэнэй аха, Михаил мүн энэ участогта трактористаар ажаллана. Гурбадахинь — баһал эндэ ажалладаг. «Дружба» хюрөөтэй ханилһан Иван үдэр бүхэндэ ойдо гаража, хүдэр гарайнгаа хаба шадал харуулдаг. Эдэнэрнай бултадаа дүршэлтэй, бэрхэ модошод гэжэ эндээ алдаршанхай. Элдин уужам Эхэ орон доторнай Октябриин һайндэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ дурсагдагша аха дүүнэр шалгаржа, олоной һайшаал, магтаалда хүртэнэ. Жэшээнь, Леонид Резниковэй ударидадаг бригадынхид октябриин 25-най үдэр һарынгаа түсэбые 130 процент дүүргэһэн тухайгаа мэдээсээ. Энэньшье ойлгосотой. Гадна тус бригада һара, квартал бүри үндэр бүтээсэ туйлажа, дирекци, парткомойнгоо дамжуулгын Улаан туг алдангүй барижа ябана.

Нүгөөдүүл—Михаил Иван хоёр ямар амжалтатайб? Михаил үдэр бүриингөө даабариие 140—150 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Мүн Иваншье ахануудһаа дутуугүйгөөр ажаллана. Иванай хүдэлдэг бага комплексно бригадынхид бусад бригадануудай дунда түрүү һуури эзэлжэ ябана.

Энэл даа, Резниковтэнэй бүлэнэрэй Октябриин һайндэртэ асарһан бэлэг!

ТАЛААН ЁҺОТОЙЛ, ТАЛААН

Һүүлэй үедэ республикымнай ажалшад нөөсэлгын кассануудта орожо, лотерейн билет, гурбан процентын облигаци шалгана. Талаантайшуулдань шүүбэри тудан гэхэдээ, баяр дээрэнь баяр, түрүүлдэг болоһон. Энээнһээ гадна республикымнай олохон ажалшад нөөсэлгын кассануудта өөһэдынгөө мүнгэ шүүбэритэй хадагаламжада оруулдаг болонхой. Һонирхолтой энэ шүүбэри жэлдээ хоёр удаа үнгэргэгдэдэг юм. Һаяхан тиимэ хадагаламжын 42-дохи шүүбэритэ тираж Хэжэнгэ тосхондо үнгэргэгдөө.

—Шүүбэритэ энэ тиражда хабаадалсаһан П. В. Левашов 540, Ф. В. Бобылев 60 түхэриг шүүһэн байна. Тиихэдэ Елизавета Зубковада хоёр удаа талаан тудаа. Елизавета Григорьевна 1961 ондо 55 түхэриг, энэ жэл 247 түхэриг шүүгээ,—гэжэ Улаан-Үдын 301-дэхи нөөсэлгын кассые даагша нүхэр А. Н. Половников хөөрэнэ.

Тиражда хабаадалсаһан ажалшад хамтадаа 4000 түхэриг шүүһэн байна. Он жэлэй үнгэрхэ бүри шүүбэритэй нөөсэ баригшад город, тосхонуудта олошорно. Жэшээнь, мүнөө город дотор 300 мянган түхэригэй нөөсэтэй 3500-гаад ажалшад тоологдоно.

Т. Бадмаин.

МЕХАНИЗАТОРНУУД ҺУРАЛСАЖА ЭХИЛЭЭ

МЕХАНИЗАТОРНУУДАЙ бүгэдын һуралсалда анхарал ехээр табигдана. Энэ һуралсалай жэлдэ управлениин колхоз болон совхозуудта тракторист ба комбайнер гэһэн мэргэжэлдэ 510 хүн һураха юм.

Механизаторнуудай һуралсалай түрүүшын хэшээлнүүд Ленинэй нэрэмжэтэ (Зэдэ), «Байкал» колхозуудта эмхитэйгээр үнгэрөө.

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ, «Коммунизм» (Боргой) колхозуудта тус тустаа 20—20 трактористнууд ба комбайнернууд бэлэдхэгдэхэнь. Эдэ колхозуудай главна инженернүүд нүхэд Н. Бужинаев, В. Балханов гэгшэд механизаторнуудые бэлэдхэлгэдэ анхаралаа ехээр хандуулна. Тэдэнэр хэрэгтэй номуудые, плакадуудые бэлэдхээ.

Б. Чагдуров.

ҺАРЛАГУУДАЙ ГУУРТЫН МАЛШАН

Аглаг үндэр уула хада дамжан бэлшэдэг һарлаг тоншье базаг мал. Тэдэниие харууһалха, адуулха гээшэ онсо шадабарии хүсэн. Борис Сыренович Пронтеев залуушье һаа, олон жэлэй дүршэлтэй малшан.

Нүхэр Пронтеев мүнөө Кировэйнгээ нэрэмжэтэ колхозой 150 толгой һарлаг хашарагуудые Хойто-Гарган гэжэ газарта харууһалжа байна. Зунай туһа ногоондо, намарай һүнгэ хагданда бэлшээгдэһэн малайнь хүшэ шадал һайн. Яһала хүндэ шэгнүүртэй болгогдоо.

Үбэлжэлгын үедэ һарлагуудайнгаа тоо толгойе хороонгүй, тобир тарганаар ондо оруулха зорилготойгоор энэ малшамнай ажаллана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: аяар холын Аха нютагай залуу малшан Борис Пронтеев.

П. Жужаев.

Фотонь авторай.

Тобшохоноор мэдээсэхэдэ

☆ **Хяагтын аймагай Сүхын сельпогой Ёнхорой отделениин худалдагша Ханда Очирова үндэгэ худалдан абаха жэлэйнгээ түсэб 250 процент дүүргэбэ. Тингэжэ 37500 үндэгэ бэлэдхэбэ. Тэрэшэлэн эд бараа худалдаха 9 һарынгаа түсэб дүүргээ.**

П. Аюров.

☆ **Баргажанай алдарта ангуушадай нэгэн Георгий Сергеевич Кожевин жэл бүхэндэ ан олоор барижа, Эхэ орондоо «зөөлэн алта» элбэгээр тушаадаг юм. Нүхэр Кожевин агнууриин үнгэрһэн сезон соо 28 булга, 500 гаран ондатра, 150 хэрмэ бариһан байна. Мүнөө энэ ангуушан олзоборидоо гараа.**

К. Димов.

СОНГООЛНУУДАЙ АМАН ЗОХЁОЛ

ҮРГЭН ДЭЛГЭР үрэжэлтэ дайдатай Хяагтын аймагта гол түлэб сонгоол угай олохон зон үнинэй һуурижанхай. Мүн соёл болбосоролойнгоо, ажаһуудалайнгаа талаар сонгоолнуудай нүлөөдэ ороһон буряадуудшье эндэ үсөөн бэшэ юм. Сонгоолнуудай нютаг нугын хэлэ шэнжэлжэ, Хяагта, Бэшүүрэй аймагуудаар ябахадаа, эндэхи зоной аман зохёолой дээжые һонирхон, анхаралтайгаар бэшэжэ абадаг һэм.

Сонгоолнууд арбан долоодохи зуунай үеэр урда Монгол оронһоо Ород орондо ерэһэн түүхэтэй. Тиимэһээ мүнөөнэй Хяагтын аймагай уужам тэнюун дэбисхэр дээрэ гурбан зуугаад жэлэй туршада ажаһууһан сонгоолнуудай аман зохёолдо болон нютаг хэлэндэ өөһэдын зохёоһон өөрэ онсо зүйлнүүдһээ гадна, мүн тэрэшэлэн монгол, буряад арадуудайшье, хаяа хадхан һуудаг хани хүршэ ородуудайшье нүлөө бии байха.

Хяагтын аймагай буряадуудай дунда үнгэ бүриин үльгэр онтохонууд, таабари, дуунууд, оньһон, хошоо үгэнүүд олон юм.

ХЯАГТЫН АЙМАГАЙ БУРЯАДУУДАЙ ҮЛЬГЭРНҮҮД

ҮДЭР ҺҮНИИЕ үнжэн хонон шагнамаар «Гэсэр» мэтын томо томо туужа домогууд мүнөө үедэ сонгоолнуудай дунда дайралдадагшьегүй һаа, тобшо тодохоноор аад, уран гоёор угалзатуулан найруулагдаһан үльгэр (литературнаар: онтохонууд) үсөөн бэшэ үзэгдэдэг, дуулдадаг, хөөрэгдэдэгшье байха. Аймагай олохон нютагуудаар ан амитан тухай (хирээ, шаазгай, хараасгай, тарбаган, хун галуу, заряа гэхэ зэргын амитад), элдэб һонин ушаралта ябадал, хөөрэлдөөн тухай, тэрэшэлэн баһа түүхэдэ хабаатай зүйлнүүд тухай үльгэр туужада бии («Далан худал», «Гурбан аха дүү» гэхэ мэтэ). Энээнээ жэшээ болгон, сонгоолнуудай нютаг хэлэн дээрэ бэшэжэ абаһан зарим үльгэрнүүдээ буряад литературна хэлээр найруулаад, доро толилнобди.

ХАРААСГАЙ ТАРБАГАН ХОЕР

ХАРААСГАЙ гээшэ аргагүй хурдан ниидэдэг шубуун байгаа. Тарбагамнай аргагүй мэргэн харбадаг амитан байгаа хаш. Тарбай Мэргэн Хараасгай хоёр нэгэтэ боосолдобо ха. «Би шамайе үрхөөрөө ниидэжэ гараха хоорондошни онохоб» гэжэ Тарбай Мэргэниинь хараасгайдаа өөдэрхэбэ. Хараасгайнь: «Намайе онохогүйш, би үрьдэгдэхэгүйб» гэә. «Шамайе таһа харбаагүй бол, хара уһа уухагүйб, хагда эдихэгүйб, тиигээгүй һаа, эрхы хургаяа таһалхаб, нүхэнэй оёорто эшэхэб»,—гэжэ Тарбай Мэргэн тангариглаба ха.

Тарбай Мэргэн харбахаа гэр дотороо зэһээд байба. Хараасгайн үрхөөр ниидээд гарахадань, Тарбай Мэргэн харбан гэхэдээ, һүүлыень һэтэ харбаад лэ үлөө. Тэрээнһээ хойшо хараасгай һалаатай һүүлтэй болоһон түүхэтэй.

Тарбаган боосолдоогоо алдахалаараа, эрхыгээ таһа сабшажа, (тарбаганай хүлынь хүнэй гар шэнги аад, дүрбэн хургатай, эрхын орондо һорьботой байха) һүүлэй һүүлдэ нүхэндэ эшэдэг болоо, тэрэ гэһэнһээ хойшо хара уһа уухадаггүй, хагда эдидэггүй болоһон.

Тэрээн дээрэһээ «тангариг алданхаар, тамын оёорто ороһон дээрэ» гэжэ буряад арадай түүхэдэ хэлсэдэг болоһон гэхэ.

Энэ үльгэрые 1960 ондо Хяагтын аймагай Цагаан Чулуутын нютагай үбгэд Бадмацэрэн Бадмаевич Ранжуров (Цыремпил Ранжуровай абга. 1876 ондо түрэһэн), Гармажаб Цэрэндоржиевич Очиров (1887 ондо түрэһэн) хоёрһоо бэшэжэ абаа һэм.

Ц. БУДАЕВ,
БКНИИ-гэй хүдэлмэрилэгшэ.

БУРЯАД ҮНЭН
4-дэхи нюур
1963 оной ноябриин 2.

Монгол-совет хани барисаанай һара

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улаан Баатар хотын гостиница. Ф. СОРОКИНОЙ ф...

НАЙРАМДАЛТА ҺАРЫН ҮНДЭРНҮҮДТ...

Монгол-совет хани барисаанай заншалта һарын ябажа байгаа эдэ үдэрнүүдтэ Монгол ороной үйлэдбэриин предприяти болон госхозуудай хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын нэгэдэлнүүдэй гэшүүд ажал хүдэлмэридөө шэнэ шэнэ амжалтануудые туйланад.

Дархан хотын барилгашад кислородно болон ацетиленовэ станцинуудай түхеэрэлгэнүүдые тодхон һуулгаха ажалые дүүргэжэ байна. Заншалта һарын үдэрнүүдтэ Дархан Шарын гол хоёрые холбоһон 62 километрэй түмэр замай барилга сүм түгэсхэгдэхэ, мүн 240 машинын байха гараж, автомашина заһабарилха мастерской болон бусад барилганууд дууһагдажа ашаглалгада үгтэхэ юм.

Мүн Шарын голой нүүрһэнэй уурхайн барилгашад дарханайхидһаа гээгдэнэгүй. Эндэ монголой 400 хүдэлмэришэд, монгол хани нүхэдтөө туһалалсахаяа ерэһэн совет 400 мэргэжэлтэд ажаллана. Энэ уурхайһаа нүүрһэ нээмэл аргаар абахын тулада 550 мянган кубометр хүрһэ шорой малтажа гаргаһан байха юм.

Монголой хэблэл, газетэнүүд тус ороной промышленностиин болон хүдөө ажахын элдэб һалбаринуудта ажаллажа байгаа совет мэргэжэлтэдэй фото-зурагуудые хуудаһануудтаа хэблэнэ. Монгол орондо социализм байгуулхадань туһалалсажа байгаа совет инженер, технигүүд болон хүдэлмэришэдэй ажал хүдэлмэри тухай, мүн манай хоёр ороной аха дүү арад түмэнэй эбдэршэгүй хани ёһоной харилсаа холбоо... хай статья, очеркнууд хэблэ... нинэй хуудаһануудта таһар... гүй эдэ үдэрнүүдтэ толило... байна.

Монголой хото болон хүдөө... тагуудаар ажалшадай сугла... үнгэргэгдэнэ. Тус сугла... дээрэ элидхэлшэд, лектор... мүн монголдо ажаллажа ... совет хүнүүд совет арадай ... байдал тухай, коммунизм ... гуулгадахи тэдэнэй ажалай... жалта тухай хөөрэнэд.

Найрамдалта һарын үдэрн... хото, хүдөөгэй бүхы кино... нуудта табигдажа байгаа ... фильмнүүдые монголой хэдэн... гаад хүнүүд һонирхон хар... байна.

Геннадий ГАВРИЛЕН...
(ТАС...)

Хилын саанаһаа

ООН-ой Генеральна Ассамблейн политическэ комитедтэ

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 31. (ТАСС). Генеральна Ассамблейн XVIII сессиин Политическэ комитедэй үсэгэлдэр үдэрэй заседанида ОАР-ай түлөөлэгшэ Абдель Фаттах Хасан 17 оронуудай нэрэһээ ядерна зэбсэг туршалгые хорихо тухай асуудалаар резолюциин проект оруулаа.

Бразили, Болгари, Бирма, Канада, Чехословаки, Эфиопи, Инди, Итали, Мексикэ, Нигери, Польшо, Румыни, Швеци, СССР, ОАР, Англи болон США резолюциин энэ проектые зохёолсоһон байна.

Ядерна туршалгануудые замбуулин дайдада, уһан доро, агаарта хорихо тухай Москвагай хэлсээнэй баталагдаһаниие проектын оролто үгэ соо һайшаалтайгаар тэмдэглэгдэнхэй. Хэтын хэтэдэ бүхы янзын ядерна зэбсэг туршалгые хорихын түлөө оролдолго гаргахабди, энэ зорилгые бэелүүлхын түлөө хэлсээнүүдые үргэлжэлүүлхээр шиидэнхэйбди гээд Москвагай хэлсээндэ гараа табиһан гүрэнүүдэй түлөөлэгшэд мэдүүлһэн байгаа. Энэ мэдүүлгыень тус проектые дурадхаһан гүрэнүүдэй түлөөлэгшэд мүн лэ һайшааһан байха юм.

Ядерна туршалгануудые хорихо хэлсээндэ хабаадахыень бүхы гүрэнүүдые энэ резолюциин проект соо уряална. Тиигээд энэ хэлсээндэ хараалагдаһан хэмжээ ябуулгануудые сэхэ шууд бэелүүлхэ тушаа онсолон тэмдэглэгдэнхэй. Гурбан орщондо ядерна туршалгануудые хорихо тухай хэлсээнэй оролто бэшэг дотор хэлэгдэһэн зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө буу зэбсэг хуряалгаар хэлсээнүүдые үргэлжэлүүлхэ байгаа гэжэ 18 гүрэнүүдэй хабаададаг комитедые резолюци дотороо гуйна.

Советскэ Союзай түлөөлэгшэ Н. Т. Федоренко удаалуулан үгэ абажа, резолюциин энэ проектые советскэ делегациин дэмжэжэ байһан тухай мэдүүлбэ. 18 гүрэнүүдэй хабаададаг комитедэй саашадаа үнгэргэгдэхэ хэлсээнүүд тушаа тогтожо хэлээ. Газар доро хэгдэхэ ядерна туршалгануудые хинан шалгахын түлөө национальна хэрэгсэлнүүдые хэрэглэхэдэл болохо гэһэн Советскэ Союзай хараа шугамые нүхэр Федоренко дахин онсолон тэмдэглэбэ. Энэ резолюциин проектые бүхы делегадуудай нэгэн дуугаар баталан абахыень совет түлөөлэгшэ уряалаа.

США-гай түлөөлэгшэ мүн лэ иимэ уряатайгаар комитедтэ хандаһан байна.

Сэрэгэй һургуули хэһээр

БАРУУН БЕРЛИН, октябриин 31. (ТАСС). Баруун Берлиндэ байдаг Америкын сэрэгүүдэй һургуули тэндэхи Груневальд гэдэг парк шадар болобо. Хоёр батальон сэрэгүүд хоёр үдэрэй туршада сэрэгэй талаар хүсэд бэлэн байха гэһэн һургуули хэжэ дүүргээ. Баруун Берлинэй хүн зоной амаралтын эгээ ехэ газарта үнгэргэгдэһэн сэрэгэй һургуулида олон танк хэрэглэгдэбэ.

Ангиин зүрилдөөн улам шангадана

ИТАЛИ

Юумэнэй үнэ сэнгэй саг үргэлжэ дээшэлжэ байһаниие буруушааһан забастовко Италиин бүхы нютагуудта болоно. Жэшээлбэл, Ферра городто болоһон бүгэдэ ниитын забастовкодо 20.000 хүн зон хабаадалсаа. Үнэ сэнгые дээшэлүүлхэгүйн түлөө правительство яаралтай хэмжээ абаха ёһотой гээд тус митингдэ хабаадагшад резолюци соогоо эрилтэ табиба.

Италиин бүхы банкнуудай хүдэлмэрилэгшэд октябриин 31-дэ забастовко соносхоо. Байра байдалыемнай һайжаруулагты гэһэн эрилтэ эдэнэр табина.

ФРАНЦИ

Франциин национальна банкын алба хаагшад һаяхан 24 часай забастовко хэбэ. Салин хүлэһыемнай дээшэлүүлэгты, ажалай үдэрые богонидхогты, салин хүлһые зоно зоноор илгаһан илгаае болюулагты гэһэн эрилтэ эдэнэр табиһан байна.

ЯПОН

135 мянган хүнүүдые нэгэдүүлдэн Японой морягуудай профсоюз эрилтэнүүдыемнай хангагты гэжэ мэдүүлээ һэн. Тиигэжэ ээзд баяшуулынь урдань баталагдаһан ажалай хэлсээе шэнэдхэн хубилгажа, морягуудай салин хүлэһые дээшэлүүлхэ шиидхэбэри гаргаа.

АНГЛИ

Лондоной автобусуудай жолоошод хүдэлмэриин сагһаа үлүү ажаллахаяа арсаһан байна. Энээнһээнь шалтагаалан, октябриин 30-да 900 автобусууд ябуулагдаагүй. Автобусой тогтодог газарта хүн зон үни удаан хүлеэгээ.

Патриодууд эрэлхэгээр тэмсэнэ

КОНАКРИ, октябриин 31 ... ай корреспондент О. Князев ... сэнэ:

Португалиин Гвинейдэ бай... Португалиин колонизаторнууд... рэгүүд һаянай улам олошо... дажа байна. Хэды мянгаад... дууд Бисау городто пар... абаашагдаа. Гадна 3 мянга... сэрэгэй элдэб хэрэгсэлнүүд... автомашина, сэрэгэй 20 са... тэндэ мүн лэ абаашагдаһан... Колонизаторнууд НАТО-гой... кэ хэрэглэжэ, патриодуудай... һэн районуудые зэрлиг му... бомбодоно. Гэбэшье наци... сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй ... тэмсэлээ эрэлхэг зоригтой... гэлжэлүүлнэ.

Португалиин Гвинейн, Но... шуун гэдэг аралнуудай хү... бэеэ даагухай байдалай түлө... дэг Африкын партиин ком... соо нигэжэ хэлэгдэнэ. Кут... тосхондо дүтэхэнэ октябри... даар патриодууд Португали... дуудай һуужа ябаһан ашаа... машиные һалгаһан байна. ... 40 солдадууд алуулаа. Мү... най гурбан самолёдые па... унагаагаа. Африкын патри... тала руу Португалиин хоё... шэд, младша лейтенант Ф... Ваз сержант Фернандо Фон... ороһон байха юм.

Вашингтон городой шэн...

НЬЮ-ЙОРК, октябриин ... (ТАСС). Энэ городто байһан... хүнэй зөөреэр ажаһуудаг. Х... гаад «шэлэгдэмэл, һунгагда... нүүдые хүндэлхын, сэнгүүл... дээндэ нүлөө үзүүлхын тү... ехэ мүнгэ зөөри гаргаш... гэжэ «Нью-Йорк Таймс» ... хэблэгдэһэн бэшэг соогоо ... Рестон бэшэнэ.

Политика гээшэ нэгэ «һай... хэһэнэй түлөө баһал һайнаар ... саха» гэһэн шадабари шэн... рагдадаг болонхой. Конгресс... шүүн нэгэ тусхай зорилгото... дал шиидхэлгэдэ шадамараа... далсаа һаа, өөрынгөө һуу... округто правительствын ... «һайн юумэ» хэдэг байна ха... гоор хэлэбэл, харин ямар н... рэнэй элшэн сайд ехэ с... уулзалга хэжэ, өөрынгөө ор... литическэ, финансова хэр... тусхай анхарал хандуулжа ... байна гээд тэрэ бэшэг соон... хойлогдоно.

Вашингтоной ажал ябу... гүрэндөө харшаар аашалжа...

Редактор **Ц. ОЧИР...**

Манай адрес, телефонууд

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-У... улица ЛЕНИНА, 35. Телефоны: редактора—23-67, зам. ре...тора—38-42, зам. редактора—35-84, секретариата—27-... отделов: сельскохозяйственного производства и партий... жизни—47-59, 35-14, промышленного производства и парти...ной жизни—48-89, 33-61, корректорская—35-95.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: идеологическо... —24-74, советского строительства и быта—34-93, рабсель...ров и писем—25-41, 38-30, информации—32-74 и переводо... 34-05.

гор. Улан-Удэ, типография Министерства культуры Бурятской АССР.

Н00567. Зак. 6411.